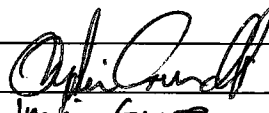
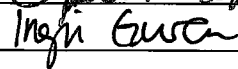

Kjeråa kraftverk KSK-notat nr. 14/12 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Energi AS / Kjeråa kraftverk	Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Nord-Trøndelag/Namsskogan	Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.: Telefon: 22 95 95 95
Saksbehandler:	Ingri Guren	Sign.: Telefaks: 22 95 90 00
Dato:	23 MAR 2012	E-post: nve@nve.no Internett: www.nve.no
Vår ref.:	NVE 200804954-25 ksk/ingu	Org. nr.:
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Kjeråa kraftverk i Namsskogan kommune, Nord-Trøndelag fylke

Innhold

Sammendrag	1
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	15
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	20
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	24
NVEs vurdering	27
NVEs konklusjon	34

Sammendrag

Søknaden fra NTE Energi AS gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Kjeråa kraftverk og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov. Kjeråa Kraftverk vil utnytte et fall på 273,5 m mellom kote 535,5 og 262 i Kjeråa og gi en produksjon på inntil 11 GWh. Installert effekt er 3,3 MW. Prosjektet er planlagt med en minstevannføring på 40 l/s hele året.

Kjeråa har sitt utspring fra Steinfjellområdet, noen kilometer øst for Namsskogan sentrum. Nedbørfeltet til Kjeråa kraftverk er på 14,2 km² og strekker seg fra 899 moh. til planlagt inntak på ca. kote 536.

Området ved planlagt kraftstasjonsområde er et mye brukt tur- og utfartsområde for befolkningen i Namsskogan. På berørt elvstrekning er det registrert bekkekløft med lokal verdi og fossesprøytoner med lav artsdiversitet. Tiltaksområdet er gitt verdi B – regionalt viktig i en nasjonal kartlegging av viktige naturtyper i Norge. Verdisettingen er gitt som følge av at tiltaksområdet representerer en mosaikk mellom gammelskog, bekkekløft og fossesprøytoner, samt at det er høy grad av kontinuitet mellom disse. Det er ikke påvist rødlistede arter som er knyttet til elvestrengen, og elva har liten eller ingen verdi for fisk. Fossekall har tilhold i Kjeråa, og ifølge rapport om biologisk mangfold vedlagt søknaden er det sannsynlig at denne vil oppgi elva som hekkelokalitet etter en ev. utbygging.

Tiltaksområdet ligger innenfor Østre Namdalen reinbeitedistrikt. Like ovenfor planlagt inntaksdam er det en viktig trekkroute og kalvingsområder for tamrein.

Namsskogan kommune går inn for en bygging av Kjeråa kraftverk. Uttalelsen er i stor grad sammenfallende med det som er fremmet fra Namsskogan Fjellstyre. I kommunestyrets vedtak pekes det på en rekke tiltak, bl.a. ønske om etablering av permanent veg opp til inntaket. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er skeptisk til at søknaden om bygging av Kjeråa kraftverk behandles før alle småkraftsøknader i området er til behandling i NVE. Dersom det gis konsesjon, mener Fylkesmannen at den foreslåtte minstevannføringen heves til 99 l/s i sommersesongen for å opprettholde leveområder for fossefall og fossesprøytvegetasjonen ved Storfossen. Fylkesmannen ønsker ikke nye veier i området, og peker på at anleggsarbeidet må legges utenom hekkeperioden for jaktfalk og hønsehauk. Sametinget har foretatt egen befaringsreise av området og har påvist et kulturminne i nærheten av den planlagte rørtraseen. Sametinget vurderer ikke tiltaket til å komme i konflikt med samiske kulturminner og har ingen merknader til tiltaket. Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag går ikke i mot utbyggingen av Kjeråa kraftverk, men mener det er viktig at reiseierne får medvirke i planleggingen av tiltaket, spesielt når det gjelder utforming av vei og tidspunkt for anleggsperioden. Namsskogan Fjellstyre er ikke negativt til en utbygging, og fremmer en rekke forslag for å ivareta allmenne interesser og påpeker ønsket om en fortsatt god dialog med tiltakshaver. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag går imot en utbygging av Kjeråa kraftverk. Uttalelsen baserer seg på negative virkninger for INON-områder og raske endringer i vannføringen som følge av start/stopp-kjøring. Det påpekes at Sandådalen er mye brukt i forbindelse med friluftsliv, samt at en utbygging vil ha negativ innvirkning på fossesprøytvegetasjon tilknyttet Storfossen og fossefall som har vassdraget som leveområde. Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag peker på at det er flere effekter ved bygging av Kjeråa kraftverk. 1: man får redusert vannføring og endret fuktighetsregime i elveleiet, 2: det vil bli beslaglagt areal i forbindelse med kraftstasjon, kraftledninger og veier og 3: forstyrrelser i anleggsfase.

Prosjektet vil ifølge søknaden gi inntil 11 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon med inntak på kote 535,5 og slipp av minstevannføring tilsvarende 40 l/s hele året. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så har små kraftverk samlet sett bidratt til en økning av slik produksjon de senere år. De siste to årene har NVE klarert ca. 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Kjeråa kraftverk vil gi inntekter til søker, samt øke grunnlaget for skatteinntekter til kommunen. Ulempene, som etter vårt syn er knyttet til biologisk mangfold, inngrepsfrie områder, landskap og friluftsliv- og reindriftsinteresser, kan etter vårt syn avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom slipp av tilstrekkelig minstevannføring og god oppfølging av anlegget i detaljplanleggingen og byggefasen.

NVE mener at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Kjeråa kraftverk på nærmere fastsatt vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra NTE Energi AS, datert 12.9.2008:

"NTE Energi AS ønsker å utnytte fallet i Kjeråa i Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag til kraftproduksjon og søker herved om tillatelse til følgende utbygging:

- 1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til å bygge Kjeråa kraftverk*
- 2. Etter energiloven om tillatelse til bygging og drift av Kjeråa kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

Nødvendige opplysninger om tiltaket framgår av vedlagte søknad med vedlegg. Søknad med vedlegg og skjema blir også oversendt digitalt. Det opplyses at NTE Energi AS har inngått avtale med grunneier (Statskog) vedr leie av fallrettighet og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektet.

(...)"

Hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	14,4
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	28,5
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	64
Middelvannføring	m ³ /s	0,91
Alminnelig lavvannføring	l/s	40
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	99
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	47

KRAFTVERK

Inntak	moh.	535,5
Avløp	moh.	262
Lengde på berørt elvestrekning	km	2,5
Brutto fallhøyde	m	273,5
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,611
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,5
Slukeevne, min	m ³ /s	0,225
Tilløpsrør, diameter	mm	800
Tunnel, tverrsnitt	m ²	
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1750
Installert effekt, maks	MW	3,3
Brukstid	timer	3350

MAGASIN

Magasinvolument	mill. m ³	0
HRV	moh.	535,5
LRV	moh.	535,5

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	4,2
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	6,8
Produksjon, årlig middel	GWh	11,0

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	34,7
Utbyggingspris	kr/kWh	3,15

Kjeråa kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	3,7
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	3,7
Omsetning	kV/kV	22/0,69

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	2,9
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		jordkabel

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Namsskogan kommune har i kommunestyremøte den 28.9.2010 gjort følgende enstemmige vedtak:

"(...)

Namsskogan kommunes uttalelse er i stor grad sammenfallende med uttalelsen fra Namsskogan Fjellstyre og uttalelsens ordlyd bærer preg av det, men med noen justeringer/tilføyelser.

Slik som planene fremkommer ligger utbyggingen med de fysiske tiltakene inklusive nettilknytningen på Sandåmo statsallmenning gnr 62 bnr 1 og Finnvollan statskog gnr 60 bnr 1. Grunneierrettighetene forvaltes av Statskog som grunneier og bruksrettene på statsallmenningen av Namsskogan Fjellstyre med hjemmel i fjelloven. (Jfr. forbehold om inntekter tatt i 2 avsnitt sist i dette vedtaket). Statskog har inngått avtale med NTE om rett til utnytting av grunn og fallrett. Namsskogan fjellstyre er fra NTE blitt holdt løpende orientert om utbyggingsplanene siden 2006 og har bidratt med opplysninger om forekomster av særlig interesse i området og Fjellstyrets ønske om nedgravd nettilknytning er også blitt foreslått som løsning i konsesjonssøknaden.

I Sandådalen hvor utbyggingen er tenkt gjennomført, har fjellstyret siden 1999 tilrettelagt et område i og ved Sandåa som brukes spesielt i skole- og leirsammenheng. Av tiltak som er gjort kan nevnes regulering og bygging av terskel i Sandåa for bedre utnyttelse som fiskeelv og båt plass/canopadling.

Det er bygd gangbru over Sandåa. En gammel skogstue, Mattisstua, er restaurert og satt i stand for å brukes til overnatting og enklere undervisning. Uteområdet er tilrettelagt med stier, bål plasser og benker. Det er innkjøpt klassesett med fiskestenger og kanoer som er utplassert i Sandådalen. Eksisterende vei i Sandådalen, med bru over Lille Sandåa og Kjeråa blir nå tilførselsvei og anleggsvei for Kjeråa kraftverk. Det må under og etter utbyggingen sikres at veien blir ivaretatt med oppgradering og vedlikehold. Med økt og tyngre bruk må det søkes å finne en annen løsning enn dagens botnbru over Kjeråa.

Ny vei til inntaket bygges som en fullverdig vei og bør derfor vedlikeholdes som en godt kjørbar vei. Hvis veien ikke skal vedlikeholdes som kjørbar vei er det bedre at den fjernes etter at utbyggingen er utført.

Selve kraftverket bør utformes som et besøkskraftverk og tilrettelegges til bruk i sammenheng med undervisning. Fjellstyret har fra før en del bruk av området for skolelever og her kan det demonstreres "in live" at naturkreftene blir strøm. En ny opplevelse og en ny bruk av området som bør utnyttes når anledningen nå er der.

Utseende for kraftverksbygningen bør tilpasses lokale forhold og søkes utført på en måte som glir inn i miljøet. Det forslaget som er vist i prospektet er etter kommunens mening ikke noe aktuelt bygg å plassere i Sandådalen. Som tidligere nevnt er området rundt kraftstasjonen tilrettelagt for fritidsbruk og det bør søkes å finne en utførelse som ser mer tiltalende ut enn den som er foreslått i konsesjonssøknaden. Dette gjelder også lukehuset på inntaksdammen.

Namsskogan fjellstyre har tilrettelagt området i Sandådalen for fritidsbruk. Dette innebar også bygging av en 24 meter bred løsmasseterskel med trekjerne, for å få en stabil vannstand i Sandåa, plassert ca. 1 km nedstrøms for planlagt kraftstasjon. Det må sikres at denne terskelen ikke skades av nye klimatiske forhold etter utbyggingen. Det da spesielt i forbindelse med kjøring av kraftverket kan bli endrede isforhold i Sandåa. Det har etter byggingen av terskelen i 2001-02 ikke vært isgang av betydning i Sandåa.

Det tas også forbehold om at kraftverket ikke vanskeliggjør bruken av området med usikker is og problematiske strømforhold for båt og kan bruk. I søknaden er dette kommentert, men ber om at det fortsatt gis oppmerksomhet da båt og kano er en vesentlig del av bruken spesielt for skolen. Det er også organisert vinterbruk av området med skidager og vinteraktivitet på vårvinteren mars-april.

Namsskogan kommune ønsker et Næringsfond på 1 mill. kroner knyttet til denne utbyggingen. Det med sikte på utvikling av området for den bruk som har vært en tid og for å stimulere øvrig næringsutvikling i Namsskogan kommune.

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag og østre Namdal Reinbeitedistrikt er høringsparter i saken. Namsskogan kommune forventer at det blir tatt behørig hensyn til deres uttalelse i saken.

Namsskogan fjellstyre utfører i dag mange oppsynsturer i området og de har opp gjennom årene hatt et nært samarbeid med NTE i utbyggingssaker, blant annet vedlikehold av terskler. Det anbefales at Namsskogan fjellstyre tilføres tilsynsoppgaver med kraftverket samt vedlikehold på installasjonene.

Søknaden om utbygging av Kjeråa ble i 2006 anslått til en produksjon på 6,6 GWh. at det nå antydes en produksjon på 11 GWh gjør nok utbyggingen mer interessant og potensialet for å få mer ut av utbyggingen som gagnar brukerne av området er absolutt til stede. Med å "krydre" prosjektet med elementer som ikke nødvendigvis koster så mye, men legges merke til av brukerne vil det gi større aksept for utbyggingen. Positive elementer som nedgravd nettilknytning og bedre vedlikeholdt vei er momenter som gagnar lokalsamfunnet i Namsskogan.

Namsskogan Fjellstyre stiller i sin uttalelse krav om at deler av utbytte skal tilfalle Fjellkassen/Fjellstyre. Namsskogan kommune anmoder konsesjonsgiver/tiltakshaver/Statskog om å avklare eventuelle rettigheter/rettighetsfordeling knyttet til godtgjørelse for fallrettigheter og grunnavståelse. I den grad det på et senere tidspunkt etter at en eventuell utbygging er foretatt, blir bestemt at en gevinstfordeling skal få rettspraksis, vil Namsskogan kommune poengtere at ev. godtgjørelse til Fjellkassen/Fjellstyre skal ha tilbakevirkende funksjon til det tidspunkt kraftverket ble satt i drift.

Namsskogan kommune er kjent med at det planlegges utbygging av småkraftverk i Sandåa ca. 1 km nedstrøms Kjeråakraftverket. Dette er også nevnt i høringsbeskrivelsen. Det er å anta at dette blir en utbygging på 5-6 GWh med generatorstørrelse på ca 1600 KW. I den grad det er mulig å samkjøre framføringen av strømmen i samme kabel fra også Sandåmokraftverket, ønsker Namsskogan kommune å signalisere at kabel dimensjoneringen fra Kjeråakraftverket får kapasitet til å frakte strømmen fra det nedenforliggende kraftverket når det blir utbygd.

Under hensyntaken til ovennevnte momenter mener Namsskogan kommune at tiltaket med utbygging av Kjeråa kraftverk kan tilrås gjennomført."

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har uttalt følgende i brev datert 22.11.2010:

"(...)

Fylkesmannen finner det videre både overraskende og uheldig at viktige deler av prosjektet er betydelig endret underveis i søknadsprosessen uten at det foreligger ny konsekvensvurdering.

Særlig det forhold at turbininstallasjon er økt fra 1,7MW til 3,3MW med tilhørende økning i slukeevne på nesten 100 %, fra 0,79 m³/s til 1,5 m³/s, uten ny miljøanalyse fremstår som uheldig for høringsprosessen.

De vedlagte rapportene "Konsekvensvurdering for utbygging av Kjeråa småkraftverk, Namsskogan kommune og "Konsekvenser for biologisk mangfold ved utbygging av Kjeråa, Namsskogan kommune" er begge basert på planlagt installasjon på 1,7 MW og maks slukeevne på 0,79 m³/s. Dette innebærer at rapportenes hydrologiske data om flomoverløp, restvannføring, antall dager med minstevassføring mm, framstår som ukorrekte. Endringene i planene er omtalt og behandlet i selve konsesjonssøknaden, men dette hindrer ikke at fremlagte konsesjonssøknad fremstår som uryddig og svekker det faglige beslutningsgrunnlaget for en høringsuttalelse.

Under tvil finner Fylkesmannen allikevel på grunnlag av tilleggsbeskrivelser i søknadsdokumentet og opplysninger i e-post fra NTE 05.11.10, å kunne avgi høringsuttalelse.

Konsesjonssøknaden er forelagt Fylkesmannens fagavdelinger som har følgende merknader:

Landbruksavdelingen

Det vises til de oversendte dokumenter i saken. Landbruksavdelingen har ingen vesentlige merknader til de planer som foreligger. Landbruksavdelingen vil allikevel legge til grunn at det legges vekt på å gjøre slike tilpasninger ved framføring av kraftlinje at en i størst mulig grad unngår for store driftsulempen for skogarealene som blir berørt.

Miljøvernnavdelingen

Fylkesmannens miljøvernnavdeling har et særlig ansvar for å ivareta miljøinteressene i utbyggingssaker. Vi mener det i denne sammenheng er grunn til å påpeke at små vassdrag for tiden er utsatt for et betydelig utbyggingspress over hele landet, slik også i Nord-Trøndelag.

Vi vil i denne sammenheng tilrå at man også for små kraftverk gir tidsavgrenset konsesjon. Dette vil sikre framtidig revisjonsmulighet av konsesjonsvilkår dersom aktuelle små kraftverk viser seg å ha uakseptable miljøkonsekvenser, eller andre uforutsette virkninger.

Erfaring de senere år har vist at enkeltvis innebærer småkraftprosjekt sjelden miljøkonflikter som er så store at NVE avslår konsesjon. Dette kan i neste omgang medføre en "bit for bitutbygging" med betydelige og uoversiktlige negative miljøkonsekvenser både for rødlistearter og for biologisk mangfold for øvrig.

Vi vil i denne sammenheng vise til Naturmangfoldlovens § 10: "En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for". Også Namsskogan kommune har hatt økende interesse for småkraftprosjekt de senere år.

Her kan nevnes Skorovasselva, Litjelva, Seterfossen og Brekkvasselva. Fra før har Indre Namdalen og Namsenvassdraget vært gjenstand for omfattende utbygginger med til sammen 8 store kraftverksutbygginger på 50- og 60-tallet, herunder reguleringer og overføringer av Store Namsvatn, Limingen, Tunnsjøen og Tunnsjøflyan.

Disse store utbyggingene sammen med ny utbygging av små kraftverk både i Namsskogan og nabokommunene langs Namsen, har samla medført en høy utbyggingsgrad og stor samla belastning for økosystemene og naturverdiene knytta til Namsenvassdraget.

Til framlagte konsesjonssøknad er det vedlagt to fagrapporter med konsekvensvurderinger av omsøkte tiltak, utarbeidet av Ambio Miljørådgiving. I disse rapportene er mulige forekomster av Elvemusling og Ål ikke utredet, det på tross av at dette er et sentralt punkt i veilederen for biologisk mangfold. Dette ansees som en vesentlig mangel ved framlagte konsesjonssøknad.

Videre er det som nevnt foran svært uheldig at viktige parametre i prosjektet er betydelig endret underveis i søknadsprosessen uten at det er utarbeidet ny konsekvensvurdering.

Under betydelig tvil finner Fylkesmannens miljøvernavdeling allikevel å kunne avgi høringsuttalelse ut fra de tilleggsbeskrivelser som er gjort i selve søknadsdokumentet, samt tilsendte opplysninger i e-post fra NTE av 05.11.10.

Framlagte data og vurderinger for vannregime i vedlagte miljørapport / konsekvensvurdering tillegges derfor ikke vekt ut fra de forhold som er omtalt foran.

Fylkesmannen vil imidlertid nedenfor vise til andre aktuelle tema i miljørapporten der vi har merknader eller kommentarer for miljøinteresser som berøres av utbyggingsplanene.

Fauna

Fuglefauna

Det er registrert hekkelokaliteter for Jaktfalk og Hønehauk i området. Også av hensyn til hekkelokaliteten for Hønehauk forutsettes at anleggsarbeidet utføres utenfor hekkeperioden og at det ikke anlegges vei i området,

Bever

Bever som vurderes å være av regional verdi, har tilhold i Store Sandåa og det er registrert beverhytte like nedstrøms planlagt kraftstasjon. Konsekvensene av omsøkte utbygging for beverforekomsten er usikre, men kan medføre noe negative virkninger av mulige endringer i vegetasjonen (mattilgangen) i nærområdet

Fuglefauna

Det er registrert hekkelokaliteter for Jaktfalk og hønehauk i området.

En reirplass for Jaktfalk som ligger nær inntaksdammen vil kunne bli negativt berørt ved bygging av rørgate, veg og anleggsarbeid i hekketiden. Ved en eventuell utbygging må det settes krav om at anleggsarbeidet gjennomføres utenfor hekkeperioden. For å unngå fremtidig ferdsel i området vil det være viktig at det ikke anlegges vei i området, men at transportbehov skjer på snødekt eller frossen mark eller ved bruk av helikopter.

Også av hensyn til hekkelokaliteten for Hønehauk forutsettes at anleggsarbeidet utføres utenfor hekkeperioden og at det ikke anlegges vei i området,

Ut fra rapporten er det uklart om det er gjort konkrete fugleregistreringer langs elvestrengen. Fylkesmannen forutsetter imidlertid som i rapporten at Fossekall har tilhold på strekningen. Av hensyn til denne artens bruk av området vil det være viktig at det settes krav om høy minstevassføring om sommeren.

Fisk

For Ørret vurderes det i miljørapporten at Kjeråa har helt marginal betydning som oppvekst og gyteområde. Videre forventes forekomstene av fisk i Store Sandåa ikke å bli videre berørt av utbyggingen annet enn lokale endringer i bunnsubstrat ved utslippsstedet. Fylkesmannen slutter seg til disse vurderingene.

Namsblank er en relikte laksefisk som tidligere er påvist i Stora Sandåa. Ut fra framlagte søknad synes det ikke å være gjort nye undersøkelser i tilknytting til miljøundersøkelsen. Fylkesmannen forutsetter at dette gjennomføres før behandling av konsesjonssøknaden.

Elvemusling og Ål

Det er ikke gjennomført undersøkelser av mulige forekomster av rødlisteartene Ål (CR-kritisk truet) og Elvemusling (VU-sårbar) i tilknytting til framlagte søknad selv om disse artene er spesielt omtalt i NVE's veileder nr.3 2009. Det er ikke gitt noen begrunnelse for manglende undersøkelse av Ål, mens for Elvemusling er dette begrunnet med at det ikke finnes anadrom laksefisk i Kjeråa som nødvendig vertsdyr for elvemusling i tidlig reproduksjonsfase. Men som det også er kommentert i selve søknaden, finnes det imidlertid enkelte bestander av elvemusling som kan ha vanlig ørret som vertsdyr. På bakgrunn av dette krever Fylkesmannen at det gjennomføres undersøkelser mht mulige forekomster av ål og elvemusling før eventuell konsesjon kan ferdigbehandles.

Naturtyper vegetasjonstyper og flora

Miljørapport og Konsekvensrapport konkluderer med at omsøkte utbygging vil føre til at fuktighetsregimet knyttet til bekkekløften i Kjeråa blir redusert. Det vesentligste av vegetasjonen i bekkekløfta forventes å bli uberørt med redusert vannføring i elva.

Redusert vannføring vil kunne gi negative virkninger for forekomsten av fossesprøytvegetasjon knyttet til Storfossen. Vannføringen vil ikke være vesentlig redusert under flom, men under midlere og lave naturlige vannføringer vil fossesprøytregimet bli redusert.

Andre forhold

Friluftsliv

Sandådalen er et viktig lokalt friluftsområde og et viktig utfarts- og undervisningsområde for skole og bamehage i Namsskogan. Namsskogan Fjellstyre har lagt til rette for bruk av hytter og kanopadling i Sandåa.

Det foregår noe fritidsfiske i Sandåa, både gjennom undervisningsaktiviteter og av andre brukere av området. Det er i dag ingen turstier som går langs eller ved Kjeråa. Dette området har generelt en lavere bruksfrekvens, men benyttes noe under elgjakt og småviltjakt.

Utbyggingen vil medføre betydelige inngrep i et lokalt viktig friluftsområde. Kraftstasjonen vil bli plassert ved enden av skogbilveien, som er det naturlige utgangspunktet for turer innover Sandådalen. Videre kan utslippet fra kraftstasjonen endre elvestrømmen ved utslippspunktet og slik at dette elvepartiet vil kunne bli noe mer urolig for kanopadling etter eventuelle utbygging. Planlagte inngrep med kraftstasjon og krafledning vil medføre et forsterket inngrepsbilde i området noe som vil kunne påvirke naturopplevelsen negativt.

Fylkesmannen slutter seg til konsekvensvurderingene som konkluderer med at de samlede virkninger for friluftsliv vurderes som middels negativ.

Inngrepsfrie Naturområder INON-områder

Planlagte tiltak berører et INON-område av Nasjonal verdi med et samlet areal på 177 km². En gjennomføring av prosjektet vil iflg. konsekvensrapporten medføre bortfall på ca 2,5 km² inngrepsfrie naturområder. Det er imidlertid ikke oppgitt noen tall for fordelingen av bortfalt areal for de tre INON-kategoriene bortsett fra at det opplyses at "...den relative reduksjon vil være størst for det villmarkspregete området som vil bli nesten halvert...". Det er heller ikke gjort noen analyse av arealendringene for INON- kategori fra 1 til 2, eller kategori "villmark" til kategori 1. Dette må anses som en vesentlig mangel og svakhet ved konsekvensrapporten og svekker beslutningsgrunnlaget for en høringsuttalelse.

Konsekvensrapporten konkluderer med at konsekvensene for INON- verdiene vil bli minst middels negativt (--). Fylkesmannen mener at denne vurderingen er for svak og mener at det ut fra de nasjonale miljøverdiene "Villmarksområder" representerer bør vurderingen settes til stor negativ konsekvens (---).

Avbøtende tiltak

Minstevassføring

Slipp av minstevassføring vil være det klart viktigste avbøtende tiltak ved en utbygging. Fylkesmannens slutter seg her til konsekvensrapportens vurdering om at: "Minstevannføringen som er foreslått vurderes å være for liten til å opprettholde fossesprøytvegetasjonen på sikt".

Videre uttales at: "For fossefall som eventuelt hekker og/eller søker næring i elva vil trolig minstevannføringen være for liten til at lokaliteten får samme kvalitet for arten etter utbyggingen".

Fylkesmannen tilrår ut fra disse forhold, samt hensyn til landskapsbilde, at det om sommeren pålegges minstevassføring på minimum 90 l/s (10 % av middelvassføring), mens det i vinterhalvåret kan settes en lavere minstevassføring, f. eks 40 l/s som foreslått i søknaden.

Forbitappingsventil

Som beskrevet i konsekvensvurderingsrapporten vil det i forbindelse med at kraftstasjonen startes og stoppes oppstå en markert variasjon i det hydrologiske systemet når vannet flyttes mellom de to alternative vannveiene nedenfor inntaket (elva og rørgata). Slike plutselige vannførings- og vannstandsdropp vil være uheldige for de berørte delene av elva.

Fylkesmannen forutsetter slik det også beskrives i konsekvensrapporten at det installeres en forbitappingsventil med gradvis struping (til f. eks 50 % av slukeevnen), slik at endringen i vannføring og vannstand kan styres, og dermed avbøte denne negative effekten.

Anleggsarbeid uten veibygging

Fylkesmannen vil sterkt tilrå at en eventuell utbygging gjennomføres uten vegbygging. Aktuelle transportbehov bør gjennomføres på snøføre/frossen mark eller bruk av helikopter. Dette vil være av stor viktighet for i størst mulig grad å bevare området naturkarakter og unngå økt tilgjengelighet/ferdsel i et område med hekkelokaliteter for sårbare fuglearter.

Definerte anleggsperioder

Fylkesmannen vil sterkt tilrå at anleggsarbeidet ved inntaksdammen gjennomføres utenom i den sensitive hekkeperioden for jaktfalk som er perioden mars - juli. Det bør heller ikke utføres

anleggsarbeid og hogst i tilknytning til reirplassen for hønhauk i den sensitive perioden for arten i april - juli.

Tilleggsundersøkelser

Fylkesmannen krever at det gjennomføres undersøkelser for å avklare mulige forekomster av Namsblank og Ål på berørt elvestrekning og eller ved utslippsområdet for kraftverket.

Konklusjon

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag kan tilrå at det gis konsesjon for utbygging av Kjeråa kraftverk under forutsetning av at det:

- foretas tilleggsundersøkelser for å avklare eventuell forekomst av Namsblank og Ål*
- slippes minstevassføring på 90 l/s i sommerhalvåret for å opprettholde leveområder for Fossekall og fossesprøytvegetasjonen ved Storfossen.*
- slippes minstevassføring på 40 l/s i vinterhalvåret*
- ikke anlegges nye veier i området*
- ikke foretas anleggsarbeider i hekkeperioden for Jaktfalk og Hønhauk (mars - juli)*
- det monteres en forbitappingsventil for å dempe raske vannstandsendringer i Kjeråa*
- øvrige avbøtende miljøtiltak gjennomføres som beskrevet i søknaden."*

Sametinget har i brev av 20.7.2010 kommet med følgende uttalelse:

"(...)

Sametinget vil understreke at området ikke er avklart i forhold til kulturminnelovens § 9 og at en befaring av området må til før vi kan gi en uttalelse i forhold til automatisk freda kulturminner i det område hvor tiltaket er planlagt.

Konsekvensutredningens kapittel om reindrift vurderer ikke den kumulative effekten av alle tiltak innenfor Østre Namdal reinbeitedistrikt og ikke heller tar den opp forholdet til reindriftslovens § 22 om flyttleier. Vi ser det som positivt at tiltakshaver kontakter reinbeitedistriktet for å få avklart omfanget av inngrepet i deres virksomhet."

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag har i brev datert 20.9.2010 kommet med følgende uttalelse:

"Reindriftsagronomen mener søknaden har en god beskrivelse og vurdering i forhold til reindriften. Ved befaring av flere planlagte kraftverk i Namsskogan kommune høsten 2009, deltok en representant fra distriktet og reindriftsforvaltningen. I forbindelse med Kjeråa kraftverk ble det spesielt påpekt at vei opp til inntaksdammen må være av en slik standard at det ikke medfører økt ferdsel inn i området. I søknaden står det at dette skal være en vei av en slik art at den er fremkommelig med traktor og ATV/snøscooter. Reindriftsagronomen mener i tillegg at veien bør stenges med bom, for å sikre at det ikke blir unødvendig ferdsel etter veien. Det er usikkert hvordan inntaksområdet/dammen vil påvirke reinens flytt- og trekk gjennom området. Her vil det være svært viktig at det ikke er anleggsvirksomhet på våren, under kalvingsperioden. Det er viktig at reinbeitedistriktet kontaktes og får delta i planlegging av gjennomføringen av utbyggingen. Et annet spørsmål som ble tatt opp, er at rein kan følge anleggsveien ned fra fjellet og således trekke ned mot innmark og oppholde seg i dalen. Dette vil medføre merarbeid for reieneierne.

Reindriftsagronomen går ikke i mot utbyggingen av Kjeråa kraftverk, men mener det er viktig at reineierne får medvirke i planleggingen av tiltaket, spesielt når det gjelder utforming av vei og tidspunkt for anleggsperioden. Dette er også tatt inn som et avbøtende tiltak fra søker."

Namsskogan Fjellstyre har kommet med følgende uttalelse etter møte den 7.9.2010:

"(...)

Slik som planene fremkommer ligger utbyggingen med de fysiske tiltakene inklusive nettilknytningen på Sandåmo statsallmenning gnr 62 bnr 1 og Finnvollan statskog gnr 60 bnr 1. Grunneierrettighetene forvaltes av Statskog som grunneier og bruksrettene på statsallmenningen av Namsskogan Fjellstyre med hjemmel i fjelloven. (Jfr. forbehold om inntekter tatt i 2 avsnitt sist i dette vedtaket). Statskog har inngått avtale med NTE om rett til utnyttning av grunn og fallrett. Namsskogan fjellstyre er fra NTE blitt holdt løpende orientert om utbyggingsplanene siden 2006 og har bidratt med opplysninger om forekomster av særlig interesse i området og vårt ønske om nedgravd nettilknytning er også blitt foreslått som løsning i konsesjonssøknaden.

I Sandådalen hvor utbyggingen er tenkt gjennomført, har fjellstyret siden 1999 tilrettelagt et område i og ved Sandåa som brukes spesielt i skole- og leirsammenheng. Av tiltak som er gjort kan nevnes regulering og bygging av terskel i Sandåa for bedre utnyttelse som fiskeelv og båt plass/canopadling. Det er bygd gangbru over Sandåa. En gammel skogstue, Mattisstua, er restaurert og satt i stand for å brukes til overnatting og enklere undervisning. Uteområdet er tilrettelagt med stier, bål plasser og benker. Det er innkjøpt klasesett med fiskestenger og kanoer som er utplassert i Sandådalen.

Eksisterende vei i Sandådalen, med bru over Lille Sandåa og Kjeråa blir nå tilførselsvei og anleggsvei for Kjeråa kraftverk. Det må under og etter utbyggingen sikres at veien blir ivaretatt med oppgradering og vedlikehold. Med økt og tyngre bruk må det søkes å finne en annen løsning enn dagens botnbru over Kjeråa.

Ny vei til inntaket bygges som en fullverdig vei og bør derfor vedlikeholdes som en godt kjørbar vei. Hvis veien ikke skal vedlikeholdes som kjørbar vei er det bedre at den fjernes etter at utbyggingen er utført.

Selve kraftverket bør utformes som et besøkskraftverk og tilrettelegges til bruk i sammenheng med undervisning. Vi har fra før en del bruk av området for skolelever og her kan vi demonstrere "in live" at naturkreftene blir strøm. En ny opplevelse og en ny bruk av området som bør utnyttes når anledningen nå er der.

Utseende for kraftverksbygningen bør tilpasses lokale forhold og søkes utført på en måte som glir inn i miljøet. Det forslaget som er vist i prospektet er etter vår mening ikke noe aktuelt bygg å plassere i Sandådalen. Som tidligere nevnt er området rundt kraftstasjonen tilrettelagt for fritidsbruk og det bør søkes å finne en utførelse som ser mer tiltalende ut enn den som er foreslått i konsesjonssøknaden. Dette gjelder også lukehuset på inntaksdammen.

Namsskogan fjellstyre har tilrettelagt området i Sandådalen for fritidsbruk. Dette innebar også bygging av en 24 meter bred løsmasseterskel med trekjerne, for å få en stabil vannstand i Sandåa, plassert ca 1 km nedstrøms for planlagt kraftstasjon. Det må sikres at denne terskelen ikke skades av nye klimatiske forhold etter utbyggingen. Vi tenker da spesielt på at det i forbindelse med kjøring av kraftverket kan bli endrede isforhold i Sandåa. Det har etter byggingen av terskelen i 2001-02 ikke vært isgang av betydning i Sandåa.

Det tas også forbehold om at kraftverket ikke vanskeliggjør bruken av området med usikker is og problematiske strømforhold for båt og kanobruk. Vi ser at dette er kommentert i søknaden, men ber om at det fortsatt gis oppmerksomhet da båt og kano er en vesentlig del av bruken spesielt for skolen. Det er også organisert vinterbruk av om området med skidager og vinteraktivitet på vårvinteren mars-april.

Vi foreslår at det opprettes et Sandådalsfond hvor utbygger betaler inn en grunnkapital hvor fjellstyret, Statskog, NTE og Namsskogan skole sitter i styret for fondet. Fondets kapital skal brukes til å utvikle og vedlikeholde Sandådal fritidsområde til felles beste for brukerne av området.

Vi ser ellers at Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag og Østre Namdal Reinbeitedistrikt er høringsparter i saken og forventer at det blir tatt behørig hensyn til deres uttalelse i saken.

Namsskogan fjellstyre utfører i dag mange oppsynsturer i området og vi har opp gjennom årene hatt et nært samarbeid med NTE i utbyggingssaker, blant annet vedlikehold av terskler. Om det er mulig tilbyr Namsskogan fjellstyre å utføre tilsyn med kraftverket samt vedlikehold på installasjonene. Vi ønsker også å tilby våre tjenester om det er aktuelle oppgaver i forbindelse med byggingen av kraftverket.

Søknaden om utbygging av Kjeråa ble i 2006 anslått til en produksjon på 6,6 GWh. at det nå antydes en produksjon på 11 GWh gjør nok utbyggingen mer interessant og potensialet for å få mer ut av utbyggingen som gagnar brukerne av området er absolutt til stede. Med å "krydre" prosjektet med elementer som ikke nødvendigvis koster så mye, men legges merke til av brukerne vil det gi større aksept for utbygging av området. Positive elementer som nedgravd nettilknytning og bedre vedlikeholdt vei er momenter som gagnar lokalsamfunnet i Namsskogan.

Namsskogan Fjellstyre mener, med støtte fra Norges Fjellstyresamband, at halvparten av alle inntekter fra grunndisponering på statsallmenningen skal tilfalle fjellkassen og krever derfor at 50 % av fremtidig inntekter av kraftproduksjonen skal tilfalle lokalsamfunnet ved at disse inntektene tilføres fjellkassen til Namsskogan Fjellstyre.

Under hensyntaken til ovennevnte momenter mener Namsskogan Fjellstyre at tiltaket med utbygging av Kjeråa kraftverk kan gjennomføres.

For øvrig mener Namsskogan Fjellstyre at utnytting av vannressursen til bl.a. småkraftverk ikke er en grunndisponeringsak, men tilligger lokalsamfunnet. Grunnleien/festeinntektene av kraftverksanlegget må derfor også tilfalle Namsskogan Fjellstyres fjellkasse. I tilfelle det skulle være tvil om dette, må spørsmålet avklares på sentralt hold og Namsskogan Fjellstyre tar forbehold om etterbetaling av slik grunnleie/festeinntekter fra kraftverkets etableringstidspunkt.

Vi forventer ellers et fortsatt positivt samarbeid om prosjektet som det nå er søkt konsesjon på."

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag har i brev datert 13.9.2010 uttalt følgende:

"En utbygging av Kjeråa kraftverk vil føre til bortfall av til sammen ca 3 km² INON-områder. I hovedsak vil utbyggingen flytte dagens grenser med ca 1,5 km. Størst utslag gir dette for det villmarkspregede området der man nesten halverer området. Samlet reduksjon for området vil være mindre. Denne reduksjonen har størst betydning på nasjonalt nivå da det er registrert et stort tap av inngrepsfri natur de siste år.

Ved utbygging av Kjeråa kraftvert er det planlagt minstevannføring på 40 l/s, som tilsvarer alminnelig lavvannføring. Dette anses som positivt for elva da det fortsatt vil være litt vann i vassdraget. Overløpsvann ved store nedbørsmengder/tilsig vil også være med på å opprettholde vannstand i elva i våte perioder. I tilfeller der kraftstasjonen stoppes vil alt vannet gå i elva som

normalt. Ved start/stopp av kraftstasjonen vil det være raske og store endringer i hydrologiske forhold.

Slike raske endringer vil kunne føre til negative konsekvenser for vassdraget. En mulighet for å redusere konsekvensene er å installere en forbitappingsventil med gradvis struping, dette gjør at man kan styre endringen i vannføring og vannstand og på den måten redusere negative effekter av start/stopp av kraftstasjonen.

Tiltaksområdet er preget av frodig og artsrik vegetasjon. Området har næringsrik berggrunn (kalkrik) og på grunn av klimatiske forhold stor fuktighet. Feltundersøkelser er foretatt i juni, dette kan være litt tidlig for sentblomstrende arter men gir et greit innblikk i artstyper og sammensetninger som finnes i området. En regulering av Kjeråa vil ha størst negativ innvirkning på fossesprøytvegetasjonen i tilknytning til Storfossen. Særlig i tørre år. Det er også noe usikkert om Namsblanken kan ha tilhold i Store Sandåa, føre en eventuell utbygging av Kjeråa bør man undersøke dette nærmere.

For fugl vil en kraftutbygging i Kjeråa kunne være av negativ karakter, da særlig fossefall, hønsehauk, jaktfalk, hubro, fjellvåk og kongeørn. Fossefall er ikke truet i Norge, men med den utbyggingshastigheten man har i vassdrag i dag kan framtiden til denne arten være uvis. Regulering av elver kan føre til dårligere tilgang til næringssøk og reduserte muligheter til hekkelokaliteter. Flere av rovfuglene er observert i området og forventes å hekke i gode år. Det er kommentert i søknad at man ikke har sett hønsehauk/kongeørn i de kjente reirene sist år. En årsak til dette kan være at disse to artene ofte har flere reir som de veksler på å bruke, avhengig av mattilgang. I år med dårlig mattilgang vil de ikke hekke, og de siste år har vært av laber kvalitet for smånagere. Utbygger planlegger jordkabel fra kraftstasjon og bort til eksisterende 22kV linje ved Skogmo. Dette sees på som et positivt tiltak ovenfor fugl og den kollisjonsfaren luftlinjer utgjør, men totalt sett er dette ikke tilfredsstillende for å kunne legge et anleggsområde til en hekkelokalitet for flere arter rødlistede rovfugl.

Sandådalen er mye brukt i forbindelse med friluftsliv, blant annet som turområde for lokalbefolkningen. Dette er et lett tilgjengelig område og er også mye brukt i forbindelse med undervisning for skoler og barnehager i Namsskogan. Fjellstyret har lagt til rette for bruk av området blant annet ved utlegging av kanoer i elva. En regulering av Kjeråa vil kunne virke inn på friluftslivet og det anbefales at man forsøker å ordne slik at utslipp fra kraftstasjonen blir et minst mulig forstyrrende element i en ellers rolig del av Store Sandåa. Hvis man bygger kraftstasjonen mest mulig inn i terrenget og lar de store landskapslinjene i området være gjeldende vil dette også være med på å dempe de visuelle inngrepene.

Med bakgrunn i disse momentene ser Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag seg nødt til å gå imot at konsesjon blir gitt. Utbyggingstakten for småkraft i fylket gjør det nødvendig at NVE må stille spørsmål om summen av inngrepene som foretas i Nord-Trøndelag er gitt grundige nok vurderinger i forhold til ivaretagelse av biologisk mangfold, rødlistearter og inngrepfri natur."

Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag har i brev datert 13.9.2010 kommet med følgende uttalelse:

"(...)

Utbygger planlegger jordkabel fra kraftstasjon og bort til eksisterende 22kV linje ved Skogmo. Dette sees på som et positivt tiltak ovenfor fugl og den kollisjonsfaren luftlinjer utgjør.

En utbygging av Kjeråa kraftverk vil føre til bortfall av til sammen ca 3 km² INON-områder. I hovedsak vil utbyggingen flytte dagens grenser med ca 1,5 km. Størst utslag gir dette for det

villmarkspregede området der man nesten halverer området. Samlet reduksjon for området vil være mindre. Denne reduksjonen har størst betydning på nasjonalt nivå da det er registrert et stort tap av inngrepsfri natur de siste år.

Ved utbygging av Kjeråa kraftvert er det planlagt minstevannføring på 40 l/s, som tilsvarer alminnelig lavvannføring. Dette anses som positivt for elva da det fortsatt vil være litt vann i vassdraget. Overløpsvann ved store nedbørsmengder/tilsig vil også være med på å opprettholde vannstand i elva i våte perioder. I tilfeller der kraftstasjonen stoppes vil alt vannet gå i elva som normalt. Ved start/stopp av kraftstasjonen vil det være raske og store endringer i det hydrologiske vannsystemet. Slike raske endringer vil kunne føre til negative konsekvenser for vassdraget. En mulighet for å redusere konsekvensene er å installere en forbitappingsventil med gradvis struping, dette gjør at man kan styre endringen i vannføring og vannstand og på den måten redusere negative effekter av start/stopp av kraftstasjonen.

Tiltaksområdet er preget av frodig og artsrik vegetasjon. Området har næringsrik berggrunn (kalkrik) og på grunn av klimatiske forhold stor fuktighet. Feltundersøkelser er foretatt i juni, dette kan være litt tidlig for sentblomstrende arter men gir et greit innblikk i artstyper og sammensetninger som finnes i området. En regulering av Kjeråa vil ha størst negativ innvirkning på fossesprøytvegetasjonen i tilknytning til Storfossen. Særlig i tørre år.

Det er også noe usikkert om Namsblanken kan ha tilhold i Store Sandåa, føre en eventuell utbygging av Kjeråa bør man undersøke dette nærmere.

For fugl vil en kraftutbygging i Kjeråa kunne være av negativ karakter, da særlig fossefall, hønsehauk, jaktfalk, hubro, fjellvåk og kongeørn. Fossefall er ikke truet i Norge, men med den utbyggingshastigheten man har i vassdrag i dag kan framtiden til denne arten være uvis. Regulering av elver kan føre til dårligere tilgang til næringssøk og reduserte muligheter til hekkelokaliteter. Flere av rovfuglene er observert i området og forventes å hekke i gode år. Det er kommentert i søknad at man ikke har sett hønsehauk/kongeørn i de kjente reirene sist år. En årsak til dette kan være at disse to artene ofte har flere reir som de veksler på å bruke, avhengig av mattilgang. I år med dårlig mattilgang vil de ikke hekke, og de siste år har vært av laber kvalitet for smånagere.

Ved utbygging av Kjeråa bør man vurdere å legge anleggsperioden til deler av året hvor man forstyrrer fugler/pattedyr på en minst mulig måte. I yngle/hekkeperioden er de mest utsatt for forstyrrelser.

Sandådalen er mye brukt i forbindelse med friluftsliv, blant annet som turområde for lokalbefolkningen. Dette er et lett tilgjengelig område og er også mye brukt i forbindelse med undervisning for skoler og barnehager i Namsskogan. Fjellstyret har lagt til rette for bruk av området blant annet ved utlegging av kanoer i elva. En regulering av Kjeråa vil kunne virke inn på friluftslivet og det anbefales at man forsøker å ordne slik at utslipp fra kraftstasjonen blir et minst mulig forstyrrende element i en ellers rolig del av Store Sandåa. Hvis man bygger kraftstasjonen mest mulig inn i terrenget og lar de store landskapslinjene i området være gjeldende vil dette også være med på å dempe de visuelle inngrepene. Kraftutbygging i populære friluftsområder er ikke å anbefale med tanke på konfliktnivå mellom produksjon og rekreasjon.

Det er flere effekter som er sammenhengende og vil være innvirkende ved en slik utbygging. 1: man får redusert vannføring og endret fuktighetsregime i elveleiet, 2: det vil bli beslagnag areal i forbindelse med kraftstasjon, krafledninger og veier og 3: forstyrrelser i anleggsfase."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev/e-post av 19.5.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Fylkesmannen i Nord-Trøndelag:

- *Viser til nytt lovverk: naturmangfoldloven. Er ikke omtalt i søknaden.*

Landbruksavdelingen:

- *Ingen vesentlig merknader*
- *Legger til grunn at det legges vekt på å gjøre slike tilpasninger ved framføring av kraftlinje at den i størst mulig grad unngår for store driftsulemper for skogarealene som blir berørt*

Miljøvernavdelingen:

- *Peker på stort utbyggingspress over hele landet - også i Nord-Trøndelag. Økende utbyggingsinteresse også i Namsskogan de siste årene*
- *Mulig forekomst av elvemusling og ål er ikke utredet. Be om tilleggsutredning for disse artene.*
- *Det er uheldig at viktige parametere i prosjektet er betydelig endret underveis i prosessen. Avgir likevel høringsuttalelser uten nye konsekvensvurderinger ut fra tilleggsbeskrivelser i søknad og tilsendte opplysninger i epost fra NTE 05.11.2010.*
- *Tilrår at anleggsarbeider (inntak / rørgate) utføres utenfor hekkeperioder for jaktfalk og hønehawk (mars - juli), og at det ikke etableres permanent vei i området.*
- *Antar at fossefall har tilhold på strekningen. Setter ut fra dette krav om høy minstevannføring om sommeren.*
- *Slutter seg til konklusjonene om ørret i miljørapporten.*
- *Forutsetter nye undersøkelser av namsblank før behandling av søknaden*
- *Slutter seg til konsekvensvurderingene som konkluderer med at de samlede virkninger for friluftsliv vurderes som middels negativ.*
- *Påpeker at konsekvensene for INON-verdiene i konsekvensrapporten er vurdert for svakt (minst middels negativt). FM vurderer konsekvensen til å være stor negativ.*
- *Tilrår at minstevannføringen minimum settes til 90 l/s (10 % av midlevannføringen) i sommerhalvåret og minimum 40 l/s i vinterhalvåret.*
- *Forutsetter at det installeres forbitappingsventil i kraftstasjonen.*
- *Tilrår sterkt å gjennomføre utbyggingen uten vegbygging. Fortrinnsvis på snøføre/frossen mark eller ved bruk av helikopter.*

Konklusjon

- *FMNT kan tilrå at det gis konsesjon til utbygging av Kjeråa under følgende forutsetninger:*
- *Tilleggsundersøkelser for namsblank og ål*

- *Minstevannføring sommerhalvåret: 90 l/s*
- *Minstevannføring vinterhalvåret: 40 l/s*
- *Montering av forbitappingsventil*
- *Ingen vei opp til inntaksdam*
- *Anleggsarbeid utenfor hekkeperioder for jaktfalk og hønehauk*
- *Øvrige avbøtende tiltak gjennomføres som beskrevet*

NTEs kommentarer:

- *Naturmangfoldloven erstatter tidligere lovverk som loven omfatter, og vil ligge til grunn for videre arbeid.*
- *Nettilknytningen vil utføres som jordkabel, og vil gi mindre ryddebelte. I driftsfasen vil det i praksis ikke være noe ryddebelte og arealene kan tilplantes.*
- *Forekomst av elvemusling og ål er omtalt i søknadens kapittel 4.3.5. I tillegg omtales elvemusling generelt nedenfor.*
- *Oppdatert vurdering av tilsig og revidert anleggsstørrelse er tatt inn i nye KU- og BM-rapporter som ligger til grunn for søknadsdokumentet.*
- *Det er registrert reirlokalteter for jaktfalk og hønehauk i området. Tiltakshaver har benyttet Namsskogan Fjellstyre for dokumentasjon av ev. hekking i disse lokalitetene. Dette vil også gjøres i forkant av anleggsarbeidet, og vil bli hensyntatt i forhold til anleggsstart / anleggsarbeider.*
- *Topografien tilsier at anleggsvegen og rørtraseen kan følge hverandre innenfor et byggebelte på ca 20-30 m. Når et inngrep av denne størrelsen først anlegges mellom kraftstasjon og inntak, vil etablering av en ca 3-4 m bred veg være en naturlig del av oppussings- og arronderingsarbeidet i og langs traseen. En permanent adkomstveg vil også være av avgjørende betydning for drift av inntakskonstruksjonen. Vegen vil ikke være permanent brøytet vinterstid.*
- *Når det gjelder namsblank vises til revidert BM-rapport, samt søknad.*
- *Ang. minstevannføring; se generelle kommentarer under tabell.*
- *Det er fra tiltakshavers side ikke beskrevet forbitappingsventil i kraftverket. Dette er basert på hydrologiske og ferskvannsbiologiske argumenter i søknadens kapittel 3.4, samt maskinteknisk argumentasjon i kapittel 3.3. Dette må knyttes både til elvestrekningens verdi og til vurdering av konsekvens.*
- *Tiltakshaver har i søknaden foreslått å etablere permanent vei i rørtraseen.*

Namsskogan kommune

- *Saken er behandlet i kommunestyret sak 85/10, enstemmig vedtak.*
- *Nettilknytning gjennom jordkabel foretrekkes*
- *Eksisterende vei inn til Sandådalen, med bru over Lille Sandåa oppgraderes og vedlikeholdes under og etter utbyggingen. På grunn av økt bruk må det søkes en annen løsning med dagens botnbru over Kjeråa.*

- *Kraftverket utformes som et besøkskraftverk til bruk i undervisningsøyemed. Selve kraftverksbygningen og lukehus må utformes på en slik måte at den tilpasses lokale forhold.*
- *Utbyggingen kan volde skade på etablert løsmasseterskel ca 1 km nedstrøms kraftverket.*
- *Isgang er betydelig redusert som følge av denne terskelen, og en utbygging må ikke vanskeliggjøre bruken av området.*
- *Kommunen ønsker et næringsfond på 1 mill. kroner knyttet til utbyggingen.*
- *Nettilknytningen må samkjøres med planlagt småkraftverk i Sandåa ca 1 km nedstrøms Kjeråa kraftverk.*

NTEs kommentarer

- *Nettilknytningen gjennomføres ved bruk av jordkabel.*
- *Eksisterende veg vil tilbakeføres til dagens standard etter anleggsperiodens slutt, og standarden vil heves kun dersom dette er nødvendig i forhold til drift og vedlikehold av kraftverket.*
- *Dagens løsning med botnbru over Kjeråa vil bli vurdert og opprustet dersom det er nødvendig i forhold til framtidig drift og vedlikehold av kraftverket.*
- *Kraftverksbygget og lukehuset vil bli søkt tilpasset lokale forhold i den grad det er praktisk mulig og uten at det fordyrer utbyggingen vesentlig. Kraftverket er i utgangspunktet ikke spesielt tilrettelagt for å ta imot besøkende.*
- *Tiltakshaver vurderer det som lite trolig at anlegget vil påvirke allerede etablert løsmasseterskel 1 km nedstrøms utløpet.*
- *Konsesjonen for Kjeråa kraftverk behandles etter Vannressursloven, og lovfester ikke noe kommunalt næringsfond slik en behandling etter Vassdragsreguleringsloven og Industrikonsesjonsloven kunne ha gitt adgang til dersom "Dette i det enkelte tilfelle finnes påkrevd av allmenne hensyn eller til ivaretagelse av private interesser som blir skadelidende". Tiltakshaver har inngått avtale om godtgjørelse med både grunn- og falleier, og ser ikke for seg andre eller økte godtgjørelser i denne forbindelse.*
- *Nettilknytningen vil bli samkjørt med planlagt småkraftverk i Sandåa ca. 1 km nedstrøms Kjeråa kraftverk i den grad dette er mulig i forhold til teknisk løsning og utførelsestidspunkt.*

Sametinget/Sameddigi

- *Påpeker at det ikke finnes registrerte kulturminner i det omsøkte området, men vil gjennomføre en befaring før endelig uttalelse kan gis.*
- *Presiserer at området ikke er avklart i forhold til § 9 i kulturminneloven før Sametingets endelige uttalelse foreligger.*
- *Understreker at den kumulative effekten av alle tiltak innenfor Østre Namdal reinbeitedistrikt ikke er vurdert i konsekvensvurderingene.*
- *Konsekvensvurderingene har ikke vurdert tiltaket opp mot reindriftslovens § 22 om flyttleier.*

NTEs kommentarer

- *§10-undersøkelser som skal utføres av Sametinget er akseptert 10.08.2010.*
- *Tiltakshaver har ikke mottatt henvendelse fra Fylkeskommunen med krav om § 9-undersøkelser i området.*
- *Når det gjelder hensyn til reindriftas bruk av området, vil dette håndteres i samråd med næringen.*

Reinsdriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag

- *Berørt reinbeitedistrikt er tilsendt saken direkte. Reinsdriftsforvaltningen har ikke mottatt noen uttalelser fra rbd.*
- *Søknaden har en god beskrivelse og vurdering i forhold til reindriften.*
- *Adkomst til inntaksdam må være av en slik standard at den ikke medfører økt ferdsel inn i området. Bør i tillegg stenges med bom.*
- *Uheldige virkninger av utbygging kan unngås, ved at reieneierne får delta i planleggingen av gjennomføringen av utbyggingen. Slik kan det unngås at anleggsvirksomhet forstyrrer rein når den er i området, og spesielt på våren under kalving.*
- *Tiltaket kan gjennomføres, forutsatt at rbd får delta i planleggingen av gjennomføring av utbyggingen.*

NTEs kommentarer

- *Adkomstveien opp til inntaket er tenkt stengt med bom.*
- *Utbygger vil ta kontakt med reindrifta i tilknytning til videre planlegging for på denne måten å unngå konflikter samt å vareta reindriftas interesser i området.*

Namsskogan fjellstyre

- *Saken behandlet i Namsskogan Fjellstyre, sak 23/10 07.09.2010, enstemmig vedtak*
- *Tiltaket ligger på Statskogs grunn, hvor Namsskogan Fjellstyre har bruksrett med hjemmel i fjelloven.*
- *Namsskogan Fjellstyre er blitt løpende oppdatert om utbyggingsplanene fra NTE siden 2006.*
- *Tiltaksområdet er tilrettelagt for bruk i skole- og leirsammenheng, og det understrekes at tiltaket ikke må være til hinder for videre bruk av området.*
- *Eksisterende vei inn i området må oppgraderes og vedlikeholdes. Dersom det bygges veg til inntaket må denne ha status som fullverdig vei og vedlikeholdes deretter. Alternativt må adkomstveg til inntak fjernes helt etter utbyggingsfasen.*
- *Kraftverket utformes som et besøkskraftverk til bruk i undervisningsøyemed.*
- *Utseende for kraftverk og lukehus må tilpasses lokale forhold og utføres på en måte som glir inn i miljøet.*
- *Løsmasseterskel ca 1 km nedstrøms kraftstasjon må ikke skades av utbyggingen. Isforhold i Sandåa er betydelig bedret etter etablering av terskelen, og dette må ikke påvirkes av utbyggingen, med usikker is og vanskelige strømningsforhold.*

- *Forslag om opprettelse av et Sandådalsfond for utvikling og vedlikehold av Sandådal fritidsområde.*
- *Namsskogan Fjellstyre mener at halvparten av alle inntekter fra grunndisponering på statsallmenningen skal tilfalle fjellkassen, og krever derfor at 50 % av fremtidig inntekter av kraftproduksjon skal tilfalle lokalsamfunnet ved at disse inntektene tilføres fjellkassen til Namsskogan Fjellstyre.*

NTEs kommentarer

- *Utbygger har et ønske om at utbyggingen vil skje så skånsomt som mulig sett i forhold til andre aktiviteter i området. Det vil bli lagt vekt på god kontakt med andre interessenter i byggeperioden.*
- *Det vises til kommentarer i tilknytning til høringsuttalelse fra Namsskogan kommune.*
- *I tilknytning til krav fra Namsskogan Fjellstyre vedr økonomisk godtgjørelse, er dette ivare tatt gjennom avtale inngått med grunn- og felleier Statskog SF.*

Norges Naturvernforbund (Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag v/ Marit Hellan har sluttet seg til uttalelsen)

- *Tiltaket vil føre til bortfall av til sammen ca 3 km² INONområder.*
- *Minstevannføring på 40 l/s vil sørge for at det vil være litt vann i vassdraget.*
- *Anbefaler forbitappingsventil for å unngå raske vannføringsendringer (reduserer negative effekter av start/stopp av kraftstasjonen).*
- *Feltundersøkelser i juni kan være for tidlig for sentblomstrende arter, men rapporter gir et greit innblikk i artstyper og sammensetninger i området. Størst negativ effekt på fossesprøytvegetasjon i tilknytning til Storfossen.*
- *Negative konsekvenser for fugl, særlig fossekall, hønehawk, jaktfalk, hubro, fjellvåk og kongeørn. Positivt at det planlegges jordkabel.*
- *Sandådalen er mye brukt i forbindelse med friluft og skoler og barnehager.*
- *Går i mot en utbygging av Kjeråa på bakgrunn av overnevnte momenter.*

NTEs kommentarer

- *Forbitappingsventil er kommentert under Fylkesmannen i N-T.*

Generelle kommentarer fra tiltakshaver

Elvemusling

I "artskart" fra Artsdatabanken samt i opplysninger knyttet til "GINT" (Geografi i Nord-Trøndelag), går det frem at elvemusling er registrert i Namsskogan. Nærmeste lokalisering er Litlelva som går opp til Smalvatnet som ligger på grensa mot Nordland, samt i sidevassdrag til Namsen ved Trones. Dette vil si at det ikke er registreringer i tilknytning til Namsen med sidebekker som omfatter tiltaksområdet. I Artsdatabankens faktaark om elvemusling beskrives utbredelse hos arten ved ".... et stykke innover i vassdragene og enkelte steder opp til 400 — 450 moh." Inntaket i Kjeråa ligger på 535,5 moh, noe som vi si at store deler av Kjeråa er

uaktuell for elvemusling. De nevnte sidevassdragene ligger i høydelagene rund 225 moh. Utløpet til Kjeråa kraftverk ligger på 262 moh, dvs., høyere enn de registrerte lokalitetene.

Minstevannføring

Tiltakshaver har lagt inn minstevannføring som et avbøtende tiltak, 40 l/s hele året, tilsvarende alminnelig lavvannføring. Usikkerheten knyttet til datakvaliteten på små vannføringer i vannføringskurvene for målestasjonene i området, gjør at beregnede verdier for 5-persentil sommer- og vintervannføring også blir svært usikre. Hydrologisk vurdering av dette er gjort i søknadens avsnitt 2.2 og 3.1. Størrelsen på minstevannføringen er også vurdert i forhold til konsekvenser for temaene landskap, fisk og ferskvannsökologi.

Tiltakshaver har etablert vannstandsmåling i Kjeråa, og dette registreres nå på tredje året. Det er vanskelig å være presis på nivået på minstevannføringen før vannføringsdata for Kjeråa er kvalitetssikret.

Tiltakshaver mener utreders begrunnelse for økt minstevannføring har liten sammenheng med verdivurderingen av fossesprøytsonen. Med kun trivielle forekomster registrert i lokaliteten, synes begrunnelsen bak konklusjonen om større minstevannføring noe tynn. Tiltakshaver har valgt å ikke justere opp minstevannføringen på sommeren med bakgrunn i dette."

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag kom med ny uttalelse i brev av 15.11.2011, etter å ha fått tilsendt revidert konsesjonssøknad. Uttalelsen er i stor grad sammenfallende med den forrige, NVE vil derfor kun referer deler av brevet.

"(...)

Fylkesmannens vurderinger

I tillegg til framlagte Kjeråa kraftverk er Fylkesmannen også kontaktet vedrørende planer for et mulig annet småkraftverk (Statskog) noe lenger ned i Sandåa enn Kjeråa kraftstasjon. Videre er Fylkesmannen gjennom media kjent med planer for et 20-talls nye kraftverk ellers i Namsenvassdraget (Namdal Kraft), både i Namsskogan kommune og nabokommunene.

De senere år har det også vært økt aktivitet med småkraftprosjekt i regionen. For Namsskogan kommune gjelder dette Skorovasselta, Litjelva, Seterfossen, Brekkvasselta og Kjeråa, samt flere småkraftprosjekt som Namdal Kraft synes å ha under planlegging.

Fylkesmannen vil videre vise til Naturmangfoldloven som er et sentralt regelverk og setter klare føringer for forhold som berører miljøforhold og biologisk mangfold. Fylkesmannen kan imidlertid ikke se at dette lovgrunnlaget er omhandlet i framlagte søknad, heller ikke i revidert søknad, noe som må oppfattes som uheldig. Fylkesmannen forutsetter allikevel at Naturmangfoldloven legges til grunn ved endelig behandling av framlagte konsesjonssøknad.

Fylkesmannen vil i tilknytning til loven peke på §§ 8-12 som uttrykker at:

- §8 "Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet" (Kunnskapsgrunnlaget)

- §9 "Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet" (Føre-var-prinsippet).
- §10 "En påvirkning av et økosystem skal vurderes utfra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for" (økosystemtilnærming og samlet belastning) § 11 "Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets o skadens karakter" (Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver).
- §12 "For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater" (Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

(...)

Fisk og Elvemusling

Det er ikke gjennomført konkrete undersøkelser av rødlisteartene Ål (CR-kritisk truet) og Elvemusling (VU-sårbar). I framlagte tilleggsrapport (2011) uttales at:.. ikke er kjent i Store Sandåa eller Kjeråa" (Jarle Fløan, pers. medd.). Det uttales videre informanten skal kjenne vassdragets ferskvannsføremøter meget godt, legges det til grunn at Kjeråa ikke fører ål. Elva vurderes uansett som uegnet leveområde for arten" For elvemusling uttales: "Det er ikke registrert elvemusling i Kjeråa" (Rikstad et al 2004).

For ørret uttales det at Kjeråa vurderes å ha helt marginal betydning som oppvekst- og gyteområde. Videre forventes forekomstene av fisk i Store Sandåa ikke å bli videre berørt av utbyggingen annet enn lokale endringer i bunnsubstrat ved utslippsstedet.

Namsblank er en relikv laksebestand i Namsenvassdraget. Bestanden er i tilbakegang og er nå under det nivå som ansees som nødvendig for en langvarig bevaring av en isolert bestand, (Namsblank/småblank Faggrunnlaget - Rapport nr 2011/05 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag) Omfattende kraftutbygginger i Namsenvassdraget antas å være en vesentlig årsak til denne negative bestandsutviklingen. Namsblank er påvist i Stora Sandåa, men ikke på berørt strekning og antas ikke å bli berørt av omsøkte utbygging.

Fylkesmannen har ingen andre merknader til aktuelle faunaforhold.

(...)

Avbøtende tiltak

Minstevassføring

Slipp av minstevassføring vil være det klart viktigste avbøtende tiltak ved en utbygging. Fylkesmannens slutter seg her til konsekvensrapportens vurdering om at "Minstevannføringen som er foreslått vurderes å være for liten til å opprettholde fossesprøytvegetasjonen på sikt".

Videre uttales at:

"For fossefall som eventuelt hekker og/eller søker næring i elva vil trolig minstevannføringen være for liten til at lokaliteten får samme kvalitet for arten etter utbyggingen".

Fylkesmannen tilrår ut fra dette hensynet, det generelle vassøkologiske systemet og hensyn til landskapsbilde, at det pålegges minstevassføring på 99 l/s (95-persentil sommer).

(...)

Konklusjon

Fylkesmannen mener primært at behandling av konsesjon bør utsettes og behandles samla med plan om et naboprojekt i Sandåa og i sammenheng med et større antall prosjektplaner i Namsenvassdraget.

Dersom søknad om Kjeråa kraftverk allikevel realitetsbehandles og eventuelt gis konsesjon, vil Fylkesmannen tilrå at det gis pålegg om:

- *minstevassføring på min. 99 l/s hele året for å bevare hekke- og leveområder for*
- *Fossefall, landskapsbilde og fossesprøytvegetasjonen ved Storfossen*
- *ingen nye veier i området*
- *ingen anleggsarbeider i hekkeperioden for Jaktfalk og Hønehauk (mars - juli)*
- *montering av forbitappingsventil for å dempe raske vannstandsendringer i Kjeråa*
- *jordkabel som nett-tilknytting for kraftverket*
- *øvrige avbøtende miljøtiltak som beskrevet i søknaden*

Sametinget har i brev av 29.11.2010 kommet med følgende uttalelse etter å ha foretatt befarings- og tiltaksområdet:

"(...)

I forbindelse med befaringen ble det registrert et kulturminne som ikke er automatisk freda men som vi bedømmer som verneverdig ved inntaket til rørgaten men som ikke er i konflikt med røtraseen.

Kulturminnet er ei steinrøys som muligens markerer grensen mellom Namsskogan sogns 4. og 5. krets, men som også kan være eldre og inneha en annen funksjon. På dagens M-711-kart vises signgrensen som lagt akkurat til Sierkesjohke/Kjeråa. Vedlagt er her et kart som viser kulturminnets plassering (markert med lilla markering) for deres kjennedom.

Siden det ikke er planlagt inngrep på sørsiden av Sierkesjohke/Kjeråa ble det ikke befart i området der. Ut fra kartstudier kan vi dog konstatere at her har vært aktivitet i forbindelse med reindrift. I følge reinbeitedistriktet i Østre Namdal har de heller ikke brukt området i hvert fall siden 30-tallet den reinkrue som er inntegnet på kartet må da med all sannsynlighet betraktes som et automatisk freda samisk kulturminne. Området hvor reinkrue er inntegnet er markert på vedlagte kart som et skravert område.

Sametinget vurderer etter befaring av området at det ikke er fare for at samiske kulturminner blir påvirket i samband med utbyggingen av Sierkesjohke/Kjeråa småkraftverk og har ingen merknader til tiltaket.

Skulle det under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses straks og melding sendes kulturminnevernet ved Sametinget og Nord-Trøndelag fylkeskommune omgående, jf. Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 8 annet ledd.

"(...)"

Namsskogan Fjellstyre presisering av nye momenter etter befaring i brev av 25.8.2011:

"(...)"

- *Turbinstøy ved kraftstasjonen må begrenses.*

- *Det er ønskelig med kraftlinje inn til hyttene i Sandådalen eller at det etableres mulighet for fremtidig tilkobling.*

Forhold rundt endrede strømforhold og usikker is, turbinstøy fra kraftstasjon, fare for skader på grunn dammen i Sandåa kan unngås ved å plassere kraftstasjonen 2-300 m lengre vest og legge utløpet fra kraftstasjon i rør som løper ut i Sandåa nedstrøms grunn dammen. Vi ber om at dette blir vurdert som en mulig løsning.

Ved å opprettholde opprinnelige planer for plassering av kraftstasjon må konsekvensene for økt vannføring og eventuelle skader på grunn dammen utredes."

Namsskogan kommune kom med en administrativ uttalelse etter sluttbefaringen i brev av 29.8.2011:

"(...)

- *Namsskogan kommunestyre hadde saken til behandling den 28.09.2010 og vedtaket står ved lag. Denne administrative saken vedrører forhold som kom fram under sluttbefaringen den 18.08.2011 og kan på noen punkter ha noe nyansert formulering i forhold til kommunestyrevedtaket.*
- *Veien opp til inntaket ble drøftet på befaringen. Utbygger har behov for en anleggsvei i utbyggingsfasen som er kjørbær for de fleste typer kjøretøy. Det er fra kommunestyrets vedtak og uttalelse fra Namsskogan Fjellstyre etter befaringen anmodet om at veien også etter utbyggingen skal opprettholdes og vedlikeholdes som kjørbær åpen vei. På befaringen fikk man oppfatning av at veistandarden etter utbyggingen kunne få konsekvenser for Inon-grensene og i så måte er vi administrativt åpen for at faglig vurderinger må veie tungt når krav til veistandard skal stadfestes. Også det sikkerhetsmessige aspekt må tillegges vekt.*
- *Inntaksdammens plassering var tema på befaringen. Det var brei enighet om at plasseringen bør være på det stedet som også er skissert i meldingen fra NTE. Det er et inntak som ligger litt nedenfor det øverste alternativet.*
- *Namsskogan Fjellstyre anmoder om at det legges til rette for mulighet til uttak av strøm med sikte på strømforsyning til hytter de har litt lengre inn i området. Strømforsyningen skisseres løst med strømlinjer, men ut fra samtale med Fjellstyret vil de ikke velge strømlinje, men jordkabel hvis det blir aktuelt å føre fram strøm til hyttene. Dette er også kommunen enig i.*
- *Namsskogan Fjellstyret har anmodet om at plassering av kraftstasjonen blir vurdert plassert noe lengre ned da det vil medføre at kjerneområdet for friluftsområdet blir mindre berørt og da i forhold til det bygningsmessige og den støy som vil bli fra kraftstasjonen. På vedlagte tegning er alternativ plassering skissert inn. Det vil medføre en lengre avløpsstrekning for avløpsvann fra kraftstasjonen, men ekstrakostnaden med denne vil bli redusert hvis hovedstrekningen blir etablert som grøft/kanal med utløp nedenfor grunn dammen som er etablert. En slik løsning vil også medføre at det ikke blir økt vannstand i stillvannsområdet ovenfor grunn dammen.*
- *Både kommunen og Namsskogan Fjellstyre har kommentert utseende på selve kraftstasjonen. Den type bygg som er skissert i søknaden fra NTE er ikke ønskelig av estetiske hensyn. Namsskogan kommune er klar over at kommunens bygningsmyndighet ikke har godkjenningsansvar i denne sammenheng, men ønsker å uttale seg i forhold til utseende når endelig løsning med forhåpentligvis annen utforming er valgt.*

VEDTAK:

De punkter som er nevnt under saksopplysninger er de forhold som Namsskogan kommune administrativt vil framføre med grunnlag i sluttbefaringen den 18.08.2011.

(...)”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS (NTE) eies i sin helhet av Nord-Trøndelag fylkeskommune. Kjernevirksomheten er innen energiproduksjon og –omsetting, nett og elektroentreprise. NTE Energi AS søker om konsesjon til bygging og drift Kjeråa kraftverk. Selskapet er datterselskap til NTE Holding AS.

Om søknaden

Det søkes om konsesjon til å bygge og drifte Kjeråa kraftverk med tilhørende koblingsanlegg.

Beskrivelse av området

Det planlagte tiltaket ligger i Namsskogan kommune vest for Namsskogan sentrum, ca. 4 km fra E6. Planområdet ligger i sin helhet på Statsskog SF sin eiendom. Kjeråa er et sidevassdrag til Store Sandåa, som renner ut i Namsen ved Namsskogan sentrum. Nedbørfeltet strekker seg fra kote 536 til 899 mellom Namsskogan og Røyrvik. Tiltaksområdet er preget av skoglandskap og myr i nedre del, mens øvre del ligger over skoggrensen og preges av tynn lauvskog og snaufjell. Landskapet har rolige former med slake skogkledde lier opp mot fjellområder over skoggrensen.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er anlagt skogsbilveger på begge sider av Store Sandåa, og det eksisterer en skogsbilveg inn til planlagt kraftstasjonsområde. Det passerer en 132 kV linje rett ved stasjonsområdet. Det er ellers ingen større tekniske inngrep i området.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt etablert med en gravitasjonsdam i betong på kote 535,5. Dammen vil bli 10-12 m lang og 1-1,5 m høy. Inntaket vil ha et fast overløp på kote 535,5, slik at vannstanden i inntaket holdes konstant. Vannspeilet i inntaksmagasinet vil strekke seg ca. 30 m oppstrøms dammen.

Rørgate

Rørgaten vil bli ca. 1750 m lang og er planlagt gravd ned på hele strekningen. Den følger elva på vestsiden i ca. 200 m før den dreier nordvest og ned mot planlagt kraftstasjonsområde. Det vil bli benyttet Ø800 mm rør, materialet kan være GRP og/eller støpejern. Søknaden anslår at 550 m av rørtraseen blir en ren gravegrøft, mens de resterende 1200 m blir kombinert/sprengt grøft. Noe hogst må påregnes i forbindelse med rørtraseen. Berørt bredde vil gjennomsnittlig bli ca. 20 m.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt anlagt ved bredden av Store Sandåa. Det vil bli et bygg i dagen på ca. 100 m² på kote 262, med direkte utløp i Sandåa ca. 1 km oppstrøms samløpet med Kjeråa. Det er planlagt

installert en Peltonturbin med maksimal slukeevne på 1,5 m³/s og maksimal effekt på 3,3, MW. Minste slukeevne vil bli ca. 0,225 m³/s.

Elektriske anlegg

Tilknytning til eksisterende nett er planlagt via en 2,9 km lang jordkabel til dagens 22 kV linje ved Skogmo. 1800 m av traseen for nedgraving av jordkabelen vil gå langs eksisterende skogsveg, mens resterende 1100 m går i åpent skogsterreng.

Ifølge NTE Nett AS er det behov for oppgradering av eksisterende regionalnett og distribusjonsnett for tilknytning av Kjeråa kraftverk. Søknaden opplyser at endelig løsning for oppgraderingsomfang vil bli vurdert i sammenheng med andre eksisterende småkraftverk i området.

Veier

Det eksisterer en skogsbilveg som går helt fram til planlagt kraftstasjon. I forbindelse med fremføring av rørgaten er det planlagt etablert en anleggsveg for transport av utstyr og maskiner. Søker ønsker å beholde denne som adkomst til inntaket etter at anleggsperioden er over med standard som kjørbær for traktor, snøscooter og ATV.

Massetak og deponi

Masser fra graving og sprenging delvis vil bli benyttet til å fylle igjen rørtraseen. Søker opplyser at sprengte masser er dårlig egnet for tilbakefylling. Derfor kan det bli aktuelt å tilkjøre masser fra lokale massetak. Sprengstein vil benyttes i forbindelse med veibygging, samt til fyllmasser og arrondering i området rundt kraftstasjonen.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 14,4 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 0,91 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 4 %. Avrenningen varierer fra år til år, med dominerende vårflo. Laveste vannføring opptrer gjerne om sommeren og i perioden februar-mars. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 99 og 47 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 40 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,5 m³/s og minste slukeevne 0,225 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 40 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 64,8 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Antall dager med vannføring større enn maksimal slukeevne er beregnet til 39, 53 og 114 i hhv. tørt, middels og vått år. Antall dager med vannføring mindre enn minste slukeevne + minstevannføring er 184, 163 og 60 for hhv. tørt, middels og vått år. Tilsiget fra restfeltet er beregnet til ca. 0,11 m³/s.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Kjeråa kraftverk til ca. 11 GWh fordelt på 4,2 GWh vinterproduksjon og 6,8 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 34,7 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,15 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Samlet arealbruk er beregnet til 54 daa. Statsskog SF og NTE har inngått en avtale om avståelse av grunn og leie av fallrettigheter. NTE skal bygge og drifte anlegget og leier fallrettighetene av Statskog SF for en periode på 50 år.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel er området avsatt til landbruks-, natur, og friluftsområde. Dette innebærer at det ikke er tillatt med andre tiltak i området enn det som er tilknyttet stedbunden næring.

Samlet plan (SP)

Verken Kjeråa eller Sandåa er behandlet i Samla Plan.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget inngår ikke i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Inntaksdammen ligger innenfor inngrepsfritt område sone 2. Tiltaket påvirker et INON område på til sammen 177 km² som ifølge søknaden er gitt nasjonal verdi av Gaarder (2003). Samlet reduksjon som følge av det omsøkte tiltaket er 3 km², med relativ størst reduksjon av villmarkspregede områder (fra 1,7 km² til 1 km²).

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget har ikke status som nasjonalt laksevassdrag.

Fylkesvise planer for småkraftverk

Nord-Trøndelag fylkeskommune har utarbeidet en strategi for utbygging av småkraftverk i fylket. I dette strategidokumentet pekes det på at det skal vises forsiktighet ved utbygging som berører INON-områder, regionalt viktige friluftslivsområder og viktige områder for reindrift.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 18.08.2012 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Reindriftsforvaltningen og Namsskogan Fjellstyre. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Namsskogan kommune går inn for en bygging av Kjeråa kraftverk. I kommunestyrets vedtak pekes det bl.a. på at brukerinteressene i området må ivaretas ved en utbygging. Videre ønsker kommunen at kraftverket utformes som et besøkskraftverk. Kommunen stiller enkelte krav til en utbygging, bl.a. økonomisk kompensasjon og deling av inntekt med Namsskogan Fjellstyre.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er skeptisk til at søknaden om bygging av Kjeråa kraftverk behandles før alle småkraftsøknader i området er til behandling i NVE. Dersom det gis konsesjon, mener Fylkesmannen at det skal slippes en minstevassføring på 99 l/s i sommersesongen for å opprettholde leveområder for fossefall og fossesprøytvegetasjonen ved Storfossen, samt at det slippes minstevassføring på 40 l/s i vinterhalvåret. Det forutsettes at det ikke anlegges nye veier i området, og at anleggsarbeidet legges utenom hekkeperioden for Jaktfalk og hønsehauk (mars - juli).

Sametinget har foretatt egen befarings av området og har påvist et kulturminne i nærheten av den planlagte rørtraseen. Sametinget vurderer ikke tiltaket til å komme i konflikt med samiske kulturminner og har ingen merknader til tiltaket.

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag går ikke i mot utbyggingen av Kjeråa kraftverk, men mener det er viktig at reineierne får medvirke i planleggingen av tiltaket, spesielt når det gjelder utforming av vei og tidspunkt for anleggsperioden.

Namsskogan Fjellstyre er ikke negative til en utbygging, men fremmer en rekke forslag for å ivareta allmenne interesser.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag går imot en utbygging av Kjeråa kraftverk. Uttalelsen baserer seg på negative virkninger for INON-områder og raske endringer i vannføringen som følge av start/stopp-kjøring. Det påpekes at Sandådalen er mye brukt i forbindelse med friluftsliv, samt at en utbygging vil ha negativ innvirkning på fossesprøytvegetasjon tilknyttet Storfossen og fossefall som har vassdraget som leveområde.

Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag peker på flere negative effekter ved bygging av Kjeråa kraftverk. 1: man får redusert vannføring og endret fuktighetsregime i elveleiet, 2: det vil bli beslaglagt areal i forbindelse med kraftstasjon, kraftledninger og veier og 3: forstyrrelser i anleggsfase.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempene

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi inntil 11 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket kan bidra til næringsutvikling, økt lokal aktivitet og verdiskapning, samt opprettholdelse av bosetting.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Kjeråa. Dette vil ha konsekvenser for biologisk mangfold og landskapet.
- Tiltaket vil medføre bortfall av inngrepsfrie områder.
- En utbygging vil medføre noe terrenginngrep.
- Tiltaket vil medføre forstyrrelser i anleggsfasen.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

I søknaden er maksimal slukeevne satt til ca. 165 % av middelvannføringen. Dette vil ifølge NTE sine beregninger gi overløp i 39, 53 og 114 dager i henholdsvis tørt, median og vått år. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. I 184, 163 og 60 dager vil vannføringen

være under summen av minste slukeevne og omsøkt minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 100 l/s ved kraftstasjonen. I et median år vil det være 312 dager der vannføringen i Kjeråa består av minstevannføring (40 l/s) eller mindre.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen vil frata vassdraget dets naturlige vannføringsdynamikk. Søker har i kommentar til høringsuttalelsene foreslått slipp av minstevannføring lik 40 l/s hele året. Dette tilsvarer alminnelig lavvannføring. Vi mener dette ikke er tilstrekkelig for å ivareta vassdragets naturlige hydrologiske prosesser. NVE ønsker å poengtere at vi anser slipp av tilstrekkelig sesongbasert minstevannføring som et nødvendig vilkår ved en ev. konsesjon.

Grunnvann, flom og erosjon

I søknaden pekes det på at tiltaket vil medføre sterkt redusert vannføring mellom inntaket i Kjeråa og samløpet med Sandåa. Generelt vil alle flomtoppene på berørt elvestrekning i Kjeråa reduseres. Mellom utløpet fra kraftstasjonen i Sandåa og samløpet med Kjeråa vil det bli økt vannføring med inntil 1,5 m³/s, som er maksimal slukeevne i kraftverket.

Den økte vannføringen i Sandåa forventes ikke å medføre økt flom. Sandåa og Kjeråa drenerer i stor grad samme type areal, nedslagsfelt og høydelag. Nedbørfeltet til Sandåa er 37 km² stort, mens Kjeråa drenerer 14,4 km². I flomutsatte perioder vil den naturlige vannføringen i Sandåa være såpass høy at flomsituasjonen ikke forventes å påvirkes av tiltaket. Ved midlere vannføringer kan derimot det overførte vannet fra Kjeråa kunne forlenge en mindre flom noe, men ifølge søknaden ikke i vesentlig grad.

I søknaden er det diskutert hvorvidt det bør installeres en forbitappingsventil med gradvis struping slik at plutselige vannførings- og vannstandsdropp i de berørte delene av Sandåa og Kjeråa begrenses. Fylkesmannen har pekt på dette som et avbøtende tiltak. Søker ønsker ikke å installere omløpsventil, da de ikke ser behov for det i denne saken.

Sandåa drenerer et større nedbørfelt med liknende egenskaper som nedbørfeltet til Kjeråa. Det er derfor rimelig å anta at flomsituasjoner inntreffer samtidig i de to vassdragene. Etter NVEs vurdering har Sandåa tilfredsstillende hydraulisk kapasitet til å ta imot vann ved utløpet fra kraftstasjonen. Vi er enig i søkers vurdering om at installering av omløpsventil vil ha begrenset nytteverdi da feltet til Sandåa er mer en dobbelt så stort som feltet til Kjeråa.

Namsskogan kommune og Namsskogan Fjellstyre har etter befaringen pekt på at det er en grunn dam i Sandåa like nedstrøms planlagt kraftstasjon. Denne er ikke nevnt av søker. Kommunen og Fjellstyret mener at det bør vurderes å plassere kraftstasjonen noe lengre vest, slik at utløpet fra kraftstasjonen blir nedstrøms grunn dammen. Dersom opprinnelige planer for plassering kraftstasjonen opprettholdes, ber Fjellstyret om at konsekvensene for økt vannføring og eventuelle skader på grunn dammen utredes. NVE har merket seg dette. Konsekvensvurdering for grunn dammen og endelig plassering av kraftstasjonen kan etter vår vurdering hensyntas gjennom utarbeiding av ev. detaljplaner.

Biologisk mangfold

Ifølge søknaden er tiltaksområdet preget av frodig og artsrik vegetasjon, særlig tilknyttet vannstrengen. Det er større eller mindre arealer med frodig og næringskrevende vegetasjon langs hele Kjeråa, men det er særlig langs nedre del av elva man finner de frodigste områdene. Den frodige vegetasjonen skyldes næringsrik berggrunn og klimatiske forhold som gir rik tilgang på fuktighet.

Kjeråa inngår i et kartleggingsprosjekt av bekkekløfter i regi av Direktoratet for Naturforvaltning. Bekkekløftundersøkelsene er et ledd i systematiske biologiske undersøkelser av spesielt prioriterte og biologisk viktigste skogtyper i Norge. Undersøkelsen har gitt en hovedavgrensning for området rundt Kjeråa, og definerer dette som en kjernelokalitet av gammelbarskog og gammel løvskog med verdi B-regionalt viktig. Naturtypelokaliteten er beskrevet å være en mosaikk mellom bekkekløft, fossesprøytsoner, gammel barskog (gran) og gammel løvskog. I samlet verdivurdering teller det spesielt positivt at vassdraget er såpass stort og stabilt i vannføringen, samt at det inngår fosserøyksoner og gammel barskog med kontinuitetselement. Nærmest nedlagsfeltene til fossene er det tendenser til fosseenger med urterik utforming. Lokaliteten vurderes som klart viktig, men er likevel gitt regional naturverdi på grunn av lav artsdiversitet i fossesprøytsonene, samt fordi arealet gammelskog er relativt lite.

Det er påvist flere rødlistede arter innen tiltaksområdet, bl.a. rustdoggnål, huldrelav, langnål, svartonekjuke og duftskinn, alle med status NT – nær truet. Ingen av de påviste rødlistede artene er knyttet til elvestrengen, og viktigste påvirkningsfaktor er, i følge Artsdatabanken, tap av habitat til skogbruk og landbruk. NVE har merket seg dette.

Rapport for biologisk mangfold som er vedlagt søknaden, konkluderer med at Kjeråa har liten betydning for fisk. Kjeråa er vurdert til å ha marginal betydning som oppvekst- og gyteområde. Forekomstene av fisk i Store Sandåa forventes ikke å bli videre berørt av utbyggingen annet enn lokale endringer i bunnsubstrat ved utslippsstedet. Fylkesmannen peker i sin uttalelse på at namsblank, som er en relikv laksebestand i Namsenvassdraget, nå er under det nivå som ansees som nødvendig for en langvarig bevaring av en isolert bestand. Namsblank er påvist i Stora Sandåa, men ikke på berørt strekning i Kjeråa, og antas ikke å bli berørt av omsøkte utbygging. I sin første uttalelse krevde Fylkesmannen ekstra undersøkelse av ev. forekomst av elvemusling i Kjeråa. I tilleggskommentaren av 15.11.2011 ble dette forholdet avklart.

Nær elva finnes hekkeplasser for ravn, fjellvåk, hønsehauk og jaktfalk. Jaktfalk hekker nær inntaksområdet, og ifølge rapport om biologisk mangfold, kan det ikke utelukkes at arten vil oppgi hekkeplassen ved en ev. utbygging. Fossefall er registrert i vassdraget, og vil ifølge rapporten muligens utgå som ev. hekkefugl dersom kraftverket bygges. I følge rapporten er tiltaksområdet relativt representativt for denne delen av Trøndelag. Den samlede virkningen for biologisk mangfold ventes å være middels negativ, men det poengteres likevel at enkeltforekomster kan bli mer eller mindre påvirket av en ev. utbygging. NVE har merket seg at tiltaket vil kunne medføre negative konsekvenser for rovfuglene som er påvist hekkende innen tiltaksområdet. Ved en ev. konsesjon vil NVE sette som forutsetning at anleggsarbeidet legges utenom hekkeperioden for viktig rovfugl.

Fylkesmannen, Naturvernforbundet og Forum for Natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag (FNF-NT) peker i sine uttalelser på at fossesprøytregimet vil bli redusert under midlere og lavere vannføringer, og mener at en ev. utbygging vil kunne gi negative virkninger for forekomsten av fossesprøytvegetasjon ved Storfossen. Naturvernforbundet og FNF går imot en utbygging bl.a. på bakgrunn av dette. Fylkesmannen uttaler at dersom det gis konsesjon må det slippes en minste vannføring på minst 99 l/s i sommersesongen for å ivareta fossesprøytvegetasjonen ved Storfossen og hekke- og leveområder for fossefall. Videre forutsetter Fylkesmannen at det ikke anlegges nye veger i området, samt at det monteres forbitappingsventil.

Med bakgrunn i bekkekløftundersøkelsen av 2009, foreliggende rapport om biologisk mangfold, innkomne uttalelser og sluttbefaring av tiltaket i juni 2011, mener NVE at tiltaksområdet innehar åpenbare kvaliteter for biologisk mangfold. Vi har merket oss samlet verdivurdering i nasjonal kartlegging av viktige naturtyper, som vektlegger spesielt positivt for tiltaksområdet at Kjeråa er

såpass stor og stabil i vannføringen, samt at det inngår fosserøyksoner og gammel barskog med kontinuitetselement.

NVEs har merket seg at Kjeråa har begrenset verdi for fisk, selv om det ikke kan utelukkes at fisk går opp i nedre del av elva. Overløp i flomsituasjon, slipp av tilstrekkelig sesongbasert minstevannføring og tilsig fra restfeltet vil etter vår vurdering ivareta muligheten for fisk til å benytte seg av nedre del av Kjeråa også etter en ev. utbygging. NVE mener at et viktig element ved en ev. konsesjon vil være å ivareta overgangen mellom de ulike natur- og vegetasjonstypene i størst mulig grad. I tillegg mener vi at fossesprøytonene og livsbetingelsene for fossefall skal ivaretas i størst mulig grad. Med slipp av tilstrekkelig sesongbasert minstevannføring, tilpasning av rørtraseen slik at gammelskogen i størst mulig grad skånes, samt god oppfølging i planleggingsfasen og byggeperioden, mener vi tiltaket har begrenset virkning for biologisk mangfold ved en ev. utbygging.

Landskap

Kjeråa inngår i et åpent landskap med markerte dalganger som til dels preges av store elver, fjellskog og myr. Terrenglinjene er myke, og søknaden beskriver overgangene mellom dalbunn og fjell som udramatiske. Tiltaksområdet er moderat preget av inngrep i nedre del, mens inntaket er planlagt i inngrepsfri sone 2. I søknaden vurderes landskapet å være representativt for landsdelen og fremheves ikke spesielt. Verdien er satt til lokal. I rapport om biologisk mangfold som er vedlagt søknaden, vurderes konsekvens for landskap å bli *høyst liten negativ*.

Det er planlagt at anleggsveien som må etableres for fremføring av rør skal gjøres permanent. Som søknaden beskriver, er landskapet åpent med avrundede former, og i øvre del av tiltaksområdet er det åpne myrområder og lite skog. En permanent veg vil bli godt synlig i dette landskapet. NVE har erfaring fra tilsvarende saker som tilsier at det er mulig å bygge og drifte et småkraftverk uten etablering av permanent veg. Etter vår vurdering har tiltaksområdet en større verdi for landskap enn det som er skissert i søknaden. Vi mener at det ved en ev. konsesjon skal settes vilkår om at tiltaket gjennomføres uten etablering av permanent veg, og at terrenget tilbakeføres som kjøresterk del av terrenget slik som søker selv har skissert i sin søknad.

Inntaket er planlagt på en strekning med markerte landskapsformasjoner bestående av blankskurte svaberg. Under befaring kom det klart frem at bygging av inntaksdam trolig vil medføre omfattende sprengning. Dersom det blir gitt konsesjon til dette prosjektet, vil NTE måtte legge stor vekt på at området får beholde så mye som mulig av landskapsformene.

NVE mener at Kjeråa utgjør et viktig landskapselement. Landskapsrommet er åpent, og det er flere fosser på berørt elvestrekning. I søknaden er det lagt frem fotografier av Kjeråa ved planlagt inntak ved forskjellige vannføringer. NVE mener at foreslåtte minstevannføring på 40 l/s er for liten til at landskapsbildet opprettholdes i tilstrekkelig grad ved en ev. konsesjon.

Inngrepsfrie områder (INON)

Det planlagte Kjeråa kraftverk ligger tett opp mot et større INON område, og inntaket er planlagt innenfor INON sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep). Samlet størrelse på det inngrepsfrie området er på 177 km², og er i følge søknaden gitt nasjonal verdi. Ifølge rapport om biologisk mangfold, vil tiltaket medføre at INON-området reduseres med inntil 3 km². Dette tilsvarer en samlet reduksjon på ca. 1,5 prosent. Den relative reduksjonen er størst for det villmarkspregete området, som blir nesten halvert fra 1,7 til 1 km². Rapporten konkluderer med at bygging av Kjeråa kraftverk vil gi middels negativ konsekvens for inngrepsfrie områder.

Fylkesmannen, Naturvernforbundet og Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag har i sine uttalelser kommentert bortfall av INON-områder, og at villmarkspregete områder representerer nasjonale verdier som ikke er tillagt tilstrekkelig vekt i verdivurderingen som er foretatt i søknaden. NVE er enig i denne vurderingen, og vil understreke at bortfall av viktig inngrepsfritt område er en av de største ulempene ved dette prosjektet. Ved en ev. konsesjon må det etter vår vurdering settes krav om at anleggsvegen nedgraderes etter byggeperioden, samt at det slippes høyere minste vannføring enn omsøkt. Selv om reduksjonen av inngrepsfritt areal forblir det samme, vil da likevel synligheten av de tekniske inngrepene reduseres.

Brukerinteresser

Sandådalen er et mye benyttet turområde av lokalbefolkningen i Namsskogan, og er et viktig undervisnings- og utfartsområde for barnehager og skoleklasser. Dalen er lett tilgjengelig med veg helt inn til planlagt kraftstasjon. Langs eller ved Kjeråa er det ingen turstier, og det er ikke kjent at det er noen utstrakt ferdsel innen tiltaksområdet. I søknaden pekes det på at tiltaket vil medføre at det gjøres inngrep i tilknytning til et viktig utfartsområde. Kraftstasjonen er planlagt etablert ved enden av skogsbilvegen, som i dag er det naturlige utgangspunktet for turaktivitet innover i Sandådalen. Videre bemerker søker at strømningsforholdene nedenfor kraftstasjonsutløpet vil kunne bli noe mer urolig, noe som kan bli en ulempe for kanopadlere.

Namsskogan kommune og Namsskogan Fjellstyre går i sine uttalelser inn for en utbygging og ønsker at eksisterende veg inn til kraftstasjonen oppgraderes for lettere adkomst for brukerne av området. Videre mener kommunen og fjellstyret at planlagt permanent veg til inntaket må etableres og vedlikeholdes som en godt kjørbare veg. Fjellstyret peker i sin uttalelse på at turbinstøy fra kraftverket må begrenses og ønsker at kraftverket etableres som et besøkskraftverk.

NVE mener det er viktig at brukere av området, være seg turgåere, fiskere, kanopadlere eller barnehager på tur, ikke skal påvirkes negativt i vesentlig grad av en utbygging. NVE anser brukerinteressene i området for i tilstrekkelig grad å kunne ivaretas gjennom godkjenning og oppfølging av ev. detaljplaner samt god oppfølging anlegget. Hvorvidt kraftverket etableres som et besøkskraftverk, som fremmet i høringsrunden, er ikke element som vi tillegger vesentlig vekt i konsesjonsspørsmålet. NVE har merket seg at Fjellstyret og Namsskogan kommune ønsker en kjørbare veg opp til inntaket. Etter vårt syn oppveier ikke ev. fordeler av et slikt inngrep de ulempene som påføres øvrige allmenne interesser i området, jf. vår vurdering av virkninger knyttet til landskap, INON-områder og reindrift. NVE har heller ikke søkt om at veien skal være av en slik standard.

Reindrift

Tiltaksområdet inngår i reinbeitedistriktet Østre Namdalen, og benyttes ifølge søknaden som lavereliggende sommerbeite, og som tidlig høstbeiteland. Like ovenfor planlagt inntaksdam er det en viktig trekkrute og kalvingsområder for rein.

Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag har i sin uttalelse poengtert at ev. veg opp til inntaksdam må være av enkel standard slik at det ikke blir økt ferdsel inn i området. For å sikre at det ikke blir unødvendig ferdsel mener reindriftsagronomen at vegen i tillegg må stenges med bom. Det er svært viktig at anleggsarbeid tilknyttet ev. etablering av inntaksdam utføres utenom kalvingsperioden om våren. Reindriftsforvaltningen går ikke imot planene om å bygge Kjeråa kraftverk, men påpeker viktigheten av at reinbeitedistriktet kontaktes og får delta i planlegging av gjennomføringen ved en ev. utbygging. Namsskogan kommune går inn for en utbygging, men forutsetter i sitt vedtak at reindriftsinteressene tas hensyn til ved en ev. konsesjon.

NVE har merket seg reindriftsforvaltningens kommentarer. Vi ønsker å fremheve viktigheten av avbøtende tiltak, som for eksempel begrensning av økt ferdsel i området og tilpassing av anleggsperioden, slik at sårbare perioder for reinen unngås ved en ev. konsesjon. Vi forutsetter at reinbeitedistriktet kontaktes før ev. utforming av detaljplaner.

Samfunnsmessige virkninger

Bygging av Kjeråa Kraftverk vil utover en økning på inntil 11 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon, bidra til økonomisk aktivitet i området, samt gi inntekter til søker og grunneier. Videre peker søker på at en utbygging vil kunne bidra til økt sysselsetting og verdiskaping blant lokale entreprenører og leverandører, særlig i anleggsperioden. NVE slutter seg til disse vurderingene som må veies opp mot ulemper som prosjektet medfører.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Jf. lovens § 1 er formålet at "naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, slik at den gir grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur". Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet krav til kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Kjeråa kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5, samt §§ 8-12, jf. lovens § 7 om prinsipper for offentlig beslutningstaking.

Forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer § 4

Jf. naturmangfoldloven § 4 er målet for naturtyper at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype.

§ 52 i naturmangfoldloven kapittel VI, åpner for at det kan fastsettes forskrift som gir naturtyper status som utvalgt for å fremme målet i lovens § 4. NVE vurderer videre at truede og/eller sårbare vegetasjonstyper eller områder som er kartlagt som utvalgte naturtyper med verdi regionalt viktig (B) eller svært viktig (A) bør vektlegges sterkere enn trivielle vegetasjonstyper og naturtyper. Kjeråa er definert som et kjerneområde av gammel barskog – gammel løvskog med verdi B – viktig. Det teller positivt for verdisettingen av lokaliteten at området er en mosaikk mellom gammel bar- og løvskog, bekkekløft og fossesprøytsoner. Bekkekløfta i seg selv er gitt lokal verdi. Det er ikke funnet rødlistede eller hensynskrevende arter som er knyttet til vannføringen i elva. Området er grundig kartlagt, og NVE mener at usikkerheten knyttet til potensial for funn av rødlistede arter er liten. I følge OEDs retningslinjer er bekkekløft en naturtype Norge kan sies å ha et internasjonalt ansvar for. Bekkekløften i Kjeråa er gitt lokal verdi. I en ev. konsesjon til utbygging av Kjeråa vurderer NVE det slik at målene i naturmangfoldloven § 4 kan ivaretas på en god måte ved at det slippes en tilstrekkelig sesongbasert minstevannføring. En slik minstevannføring vil i noen grad ivareta hensynet til bekkekløfta og artsmangfoldet som er knyttet til elvestrengen.

Forvaltningsmål for arter § 5

Jf. naturmangfoldloven § 5 er målet at arter og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og slik at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er

nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og øvrige økologiske betingelser.

Naturmangfoldloven § 23 åpner for at det kan fastsettes forskrifter med arter som skal prioriteres for å fremme målet i lovens § 5. NVE vurderer videre at truede og eller/sårbare arter bør vektlegges sterkere enn trivielle arter med livskraftige bestander. Det er ikke registrert rødlistede arter som er tilknyttet vannstrengen. Rødlistede arter som er knyttet til gammelskogen kan etter NVEs vurdering skånes gjennom tilpasning av rørtraseen. En utbygging av Kjeråa kraftverk vil derfor etter vår vurdering ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for arter.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Biologisk mangfold i influensområdet er kartlagt i en nasjonal registrering av prioriterte naturtyper i Norge, samt gjennom en egen rapport som er vedlagt søknaden. Søknaden har blitt sendt på alminnelig høring til lokale myndigheter og interesseorganisasjoner. NVE har også vært på befaring i området.

NVE anser det foreliggende kunnskapsgrunnlaget som er fremskaffet i denne saken, herunder om status og utvikling og tiltakets konsekvenser for naturmangfold, å være i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var prinsippet skal ses i sammenheng med vurderingen av kunnskapsgrunnlaget, som er omtalt ovenfor. Bestemmelsen i naturmangfoldloven § 9 er vurdert, men får mindre virkning ettersom det etter NVEs vurdering er tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag i saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede fremtidige inngrep.

Fylkesmannen har i sin uttalelse pekt på at Indre Namdalen og Namsenvassdraget har vært gjenstand for store kraftutbygginger siden 50- og 60-tallet, samt at konsesjonsgitte og planlagte småkraftverk i regionen medfører en stor samla belastning for økosystemene og naturverdiene knytta til Namsenvassdraget. Med konsesjon til Kjeråa kraftverk, vil samlet belastning få økt relevans ved behandling av prosjekter i Sandåa og andre sidevassdrag til Namsenvassdraget.

Det er først og fremst større magasin og kraftverk i Namdalen og Namsenvassdraget. Det er per i dag et begrenset antall småkraftverk i området, men flere prosjekter er nå på søknadsstadiet. Derfor er det rimelig å anta at samlet belastning vil få økende relevans ved behandling av småkraftsøknader i tiden fremover. NVE kan ikke se at Kjeråa kraftverk berører kvaliteter som strekker seg vesentlig utover influensområdet til Kjeråa. En tilstrekkelig minstevannføring vil etter vår vurdering kunne ivareta noe av økologien i vassdraget, men det er uvisst hvor mye vann som er nødvendig for å opprettholde økosystemet tilknyttet elva. Med slipp av sesongbasert minstevannføring og oppfølging i bygge- og anleggsperioden mener vi tiltaket ikke vil medføre økt samlet belastning på vassdragsnaturen i området.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Jf. naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket forårsaker, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Ved en ev. konsesjon for Kjeråa kraftverk vil det bli gitt et sett vilkår som ivaretar dette prinsippet.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bestemmelsen gjelder valg av driftsmetoder, teknikk eller lokalisering "for å unngå eller begrense skader" på naturmangfoldet. I sin vurdering ser NVE på mulige tiltak for å unngå eller begrense negative konsekvenser for naturmangfoldet ved en utbygging. For Kjeråa kraftverk vurderer NVE blant annet økt minstevannføringsslipp i sommersesongen.

Vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser § 14

Hensynet til formålet i naturmangfoldloven er et tilleggshensyn i skjønnsutøvelsen. Hvis det er kryssende hensyn og verdier, vil dette ha betydning for hvor langt man i den aktuelle saken vil gå for å ivareta de verdiene som ligger i naturmangfoldloven. Dette kommer frem både i Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) "Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)" og i naturmangfoldloven § 14 om "vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser". Et positivt vedtak fattes kun der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 25. Tiltakets virkning for naturmangfoldet er et sentralt tema i denne vurderingen.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi inntil 11 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert ca. 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser.. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

Rapport om biologisk mangfold som er vedlagt søknaden vurderer tiltaket til å medføre liten til middels konsekvens for biologisk mangfold. Det er påvist bekkekløft og fossesprøytoner på berørt elvestrekning, men disse er gitt lav verdi på grunn av begrenset artsdiversitet. Det er heller ikke påvist rødlistede arter som er knyttet til vannstrengen innen tiltaksområdet. Fylkesmannen mener at dersom det gis konsesjon til en utbygging, må det slippes høyere minstevannføring enn omsøkt om sommeren, og at det ikke etableres permanent veg. Reindriftsforvaltningen går ikke imot en utbygging, men peker på at tiltaket ikke må medføre økt ferdsel i området, da Kjeråa ligger nært opp mot viktige kalvingsområder.

Med krav til slipp av tilstrekkelig sesongbasert minstevannføring som ivaretar elvas verdier for ulike allmenne interesser samt krav til utforming av anlegget, mener NVE at de negative virkningene for allmenne interesser er begrenset.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at

kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Energi AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Kjeråa kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Energi AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer fremføring av 2,9 km 22 kV til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Energi (NTE) Nett AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom NTE Energi AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

NTE Nett AS har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at det vil være behov for oppgradering av eksisterende regionalnett og distribusjonsnett for tilknytning av Kjeråa til eksisterende nett, og at endelig løsning og oppgraderingsomfang vil bli vurdert i sammenheng med andre småkraftsøknader i området. NTE Energi AS må betale anleggsbidrag for nødvendig opprustning av nettet i området basert på sin innmatede effekt. NTE Energi AS har medregnet tilknytningskostnadene i kostnadsoverslaget i søknaden.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	0,91
Alminnelig lavvannføring	l/s	40
5-persentil sommer	l/s	99
5-persentil vinter	l/s	47
Største slukeevne	m ³ /s	1,50
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	165
Minste slukeevne	m ³ /s	0,225

I søknaden om bygging av Kjeråa kraftverk, har tiltakshaver foreslått å slippe en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring hele året.

Fylkesmannen har i sin uttalelse foreslått at minstevannføringen ikke skal underskride 5-persentil verdien for sommersesongen.

NVE viser til vår vurdering ovenfor, jf. biologisk mangfold og samlet belastning. Som tidligere nevnt, mener vi at området har kvaliteter for biologisk mangfold. Fossekall har tilhold i Kjeråa. Det er en bekkeløft med lokal verdi, samt flere fosserøyksoner med fossesprøytvegetasjon på berørt elvestrekning. Vi anser slipp av tilstrekkelig sesongbasert minstevannføring som et viktig avbøtende tiltak for å hindre stor skade på naturmangfoldet. I søknaden er det lagt frem fotografier av Kjeråa ved planlagt inntak ved forskjellige vannføringer. NVE mener at foreslåtte minstevannføring på 40 l/s er for liten til at landskapsbildet opprettholdes i tilstrekkelig grad ved en ev. konsesjon.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 150 l/s i tiden 1-5-30.9 og 40 l/s resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på rundt 1 GWh/år, basert på tall oppgitt fra søker. Samlet produksjon vil da bli på ca. 10 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	535,5 moh
Kraftstasjon (kote)	262 moh
Installert effekt	3,3 MW
Største slukeevne	1,50 m ³ /s
Minste slukeevne	0,225 m ³ /s
Vannvei	Helt nedgravd på hele strekningen
Spesielle føringer for rørgate	Gammelt skogsområde skal berøres minst mulig.

Vei	Det skal ikke anlegges permanent veg til inntaket. Anleggsveg skal nedgraderes til en kjøresterk del av terrenget som kan brukes av traktor, ATV, snøscooter eller lignende.
Tilpasning av anleggsperioden	Anleggsperioden skal legges utenom hekkeperiodene for rovfugl og kalvingsperioden for rein.
Annet	Turbinstøy skal begrenses.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Eventuelle endringer i slukeevnen og installert effekt skal gå frem tydelig av detaljplanen. Vi viser til at dersom anlegget skal være berettiget til å motta elsertifikater, skal kraftverket være bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Dersom det blir nødvendig å etablere deponi for håndtering av masser, skal dette fremgå av detaljplanene.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn. Den omsøkte traseen for fremføring av rørgaten går gjennom områder med gammelskog, samt gjennom delvis fuktige områder. Fuktig vegetasjon har generelt dårlig slitestyrke, og selv moderat mekanisk påvirkning kan gi store sår i terrenget som kan forverres over tid. Fremføringen av rørgaten vil kunne medføre store sår i terrenget. Redegjørelse for skånsom utføring av anleggsarbeidet og skånsom håndtering av masser må tillegges stor vekt når detaljplanen for miljø og landskap skal utarbeides. Gammelskogen skal i skånes i størst mulig grad. Utbygger må legge stor vekt på at rørgatetraseen blir så lite synlig som mulig etter at anlegget er ferdig. NVE vil ha fokus på dette i tilsynet av kraftverket både under bygging og senere under drift.

Tiltaket skal gjennomføres uten etablering av permanent adkomstveg til inntaket, jf. uttalelsene til Reindriftsforvaltningen og Fylkesmannen. Midlertidig anleggsveg langs rørtrase skal nedgraderes til en kjøresterk del av terrenget etter endt byggeperiode. Denne skal stenges med bom. Grunneier, søker og reinbeitedistriktet skal ha nøkkel til bommen. Tidspunkt for anleggsperiode skal tilpasses og avtales i samråd med reinbeitedistriktet. Anleggsarbeidet skal også legges utenom hekkeperioden for jaktfalk, hønsehauk og ev. andre rovfugler som hekker i en slik nærhet at de kan bli forstyrret. Hekkeplasser i bruk i byggeåret skal kartlegges før byggestart.

Støydempende tiltak skal fremgå av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen og Sametinget kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

Namsskogan kommune og Namsskogan Fjellstyre har i sin uttalelse fremmet krav om at 50 prosent av fremtidige inntekter fra Kjeråa kraftverk skal tilfalle lokalsamfunnet. NVE kan ikke se at det er grunnlag fra vår side til å sette krav om fremtidig inntektsfordeling. Dette er forhold som må avklares mellom partene. Vannressursloven har heller ingen egen bestemmelse om dette for små kraftverk.

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.